№ 111 | Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem | פרייז 20 גראשען | Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.
דינסטאג, ט"ו אייר פ' אמור תר"צ | 13 maja 1930 r. | 23-טער יאהרגאנג

„קאלא" בעשלאסן צו שאפען א ווירטשאפטליכן ראט
דעקרעט וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים זאל שוין זיין אונטערגעשריבן געווארן

בעשלאסען צו שאפען דעם ווירטשאפטליכען ראט

היינט איז אין דער וואוינונג פון דעפּוטאט טאַרבשטיין פאָרגעקומען א בעראַטונג פון יודישען „קאָלאָ" מיט'ן אַנימייל פון „דזשאָינט" פאָרשטעהער ד"ר בערנאַרד קאַהאַן, וועגען שאַפען א ווירטשאַפטליכען ראַט.

אין דער בעראַטונג האָבען זיך בעטייליגט די דעפּוטאַטען גרינבוים, פאַרבשטיין, ראַזענזאָהן, קערנער און אַנדערע.

פון לאָדז איז ספּעציעל געקומען צו דער בעראַטונג דעפּוטאַט ד"ר ראָזענבלאַט.

ד"ר בערנאַרד קאַהאַן האָט געהאַלטען א לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האָט אָנגעוויזען אויף דער נויטיגקייט צו שאַפען דעם ווירטשאַפטליכען ראַט.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז עס איז נויטיג, צוטרעטען שאַפען דעם ווירטשאַפטליכען ראַט.

דעקרעט וועגען פונאנדערלאזען דעם סיים?

וואַרשא (טעלפּ.) היינט האָבען זיך אין די וואַרשאַווער פּאָליטישע קרייזען פאַרשפּרייט קלאַנגען, אַז דער סיים ווערט פונאַנדערגעלאָזען. מען האָט אַפילו געשמועסט, אַז עס זאָל שוין זיין אונטערגעשריבען א דעקרעט וועגען פונאַנדערלאָזען דעם סיים. ביז אין אָוועַנד איז קיין בעשטעטיגונג פון די קלאַנגען נישט געווען.

גאנדהי'ס שטעלפערטרעטער ארעסטירט
מיט דער אונאָפּהענגיגקייטס-בעוועגונג פיהרט איצט אן א פרוי

לאָנדאָן 12 (ספּעצ.) נישט קוקענדיג אויף די וואָרנונגען פון דער ענגלישער מאַכט האָט גאַנדהי'ס שטעלפערטרעטער אַבאַט טיאַבי אָנגעהויבען צוזאַמען מיט 60 אָנהענגער דעם מאַרש צו די מאַגאַזינען פון זאַלץ-מאָנאָפּאָל אין דהאראסאנא.

בעת טיאַבי האָט זיך אָפּגעשטעלט צוזאַמען מיט זיינע אָנהענגער אין א דאָרף איז פּלוצלונג אָנגעקומען אַן'אָפּטיילונג פּאָליציאַנטען אין אַ צאָהל פון 300 מאַן, וואָס האָט אַרעסטירט דעם פיהרער צוזאַמען מיט אַלע זיינע וואָלאנטערען.

די אַרעסטירטע זענען אויף לאַסט-אַוטאָמאָבילען אַוועקגעפיהרט געוואָרען קיין באמאַיי. אַלס צווייטער לויט דער רייה שטעלפערטרעטער פון גאַנדהי'ן איז בעשטימט געוואָרען די פרוי סאַראָני נאַידו.

טיאַבי איז געוואָרען פאַר דער ענגלישער מאַכט בעזונדערס געפעהרליך דערפאַר, ווייל אין משך פון נעכטיגען טאָג איז איהם געלונגען צו בעוועגען עטליכע אינדישע דערפער אויפצוהערען צאָהלען שטייערן.

די לויה פון סענאטאר פויזנער
אלע אינטערווענצען האבען נישט געהאלפען מען האט איהם קובר געווען אויפ'ן עוואנגעלישען בית-עלמין.

וואַרשא (טעלפּ.) היינט 8 פריה איז הרב פויזנער, וועלכער איז א קרוב פון פאַרשטאָרבענעם סענאַטאָר פויזנער אַוועק צום הויפּט-פּראָקוראָר מיכאַלאָווסקי און אינטערווענירט וועגען דער קבורה פון פאַרשטאָרבענעם סענאַטאָר. דער הויפּט-פּראָקוראָר האָט געענטפערט אַז מען קען אין דעם פרט גאָרנישט אויפטון. דאָס זעלבע האָט דער הויפּט-פּראָקוראָר אויך געענטפערט דעם פרעזעס פון „חסד של אמת".

הרב פויזנער איז דאַן אַוועק צום אונטערריכטס-מיניסטער, אָבער ער האָט אויך דאָ גאָרנישט נעפּועל'ט. דער אונטערריכטס-מיניסטער האָט ערקלערט, אַז אין די לעצטע דאָקומענטען איז סענאַטאָר פויזנער געווען פאַרשריבען אַלס רעליגיאָנס-לאָזער און דערפאַר קען דער ראַבינאַט נישט פאָדערן, אַז מען זאָל איהם קובר זיין אויפ'ן יודישען בית-עלמין. וואָלט ווער אונטערוועגנס די פאַמיליע פון פאַרשטאָרבענעם, וואָלט זיך אפשר געלאָזט עפּעס אויפטון, היות די אינטערווענץ מיט הרב פויזנער, וואָס איז דעם פאַרשטאָרבענעם'ס א ווייטער קרוב, קען דער מיניסטער גאָרנישט העלפען.

די אינטערווענץ פון דעם. פאַרבשטיין בעם רעגירונגס-קאָמיסאַר איז אויך געבליבען אָהן ערפאָלג און די קבורה איז פאָרגעקומען אויפ'ן עוואַנגעלישען בית-עלמין.

די לויה האָט זיך אָנגעהויבען 5 נאָכמיטאָג. דער לויה-צוג איז געגאַנגען פון באַהן-אַרבייטער פאַראיינען. אין דער לויה האָבען זיך בעטייליגט 6000 אַנטיילנעמער מיט רויטע פאַהנער און הונדערטער קראַנצען.

אין דער לויה האָט זיך אויך בעטייליגט א דעלעגאַציע פון „בונד" מיט עהרליך'ן און דער שפיץ. דער סיים-מאַרשאַלעק דאַשינסקי, דער סענאַט-מאַרשאַלעק שימאַנסקי, פיל דעפּוטאַטען, אַפּאָזיציאָנען-אַרבעט א. א. קען גלה איז נישט מיטגעגאַנגען.

אויפ'ן בית-עלמין האָבען גערעדט סענאַטאָר סטרוג, אַרציאַשעווסקי, וויצע-מאַרשאַלעק פון סענאַט האַבּלאַשינסקי און אַנדערע.

מיניסטער צאַר האָט צוגעשיקט דעם סענאַט-מאַרשאַלעק א מיטגעפיהל-דעפּעשע. אויך דער סעקרעטאַר פון פעלקער בונד האָט צוגעשיקט צו מיניסטער זאַלעסקי א מיטגעפיהל-דעפּעשע.

פרעזידענט זשעמיענצקי
אויף דער לויה פון סענאט. פויזנער

א דעלעגאַציע פון מאַגיסטראַט און פון די פּעפּעסישע פּראָפּעסיאָנעלע פאַראיינען איז נעבען אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשא אַנטייל צו נעמען אין דער לויה פון סענאַטאָר פויזנער. אין דער דעלעגאַציע בעטייליגען זיך פרעזידענט זשעמיענצקי און לאַוונק פורמאַל, פון די קלאַסען-פאַראיינען — דעפּ. קאַוואַלסקי, סענאַטאָר דאַנילעוויטש און דאַרדאַן און פון פּאַרטיי-קאָמיטעט פּפּ"ס — ד"ר ווילינסקי און וואַידאַן.

—:0:—

אחרי מחלה כבדה וממושכה שבקה חיים לכל חי
נ"ע באַדיע אשת ר' אהרן נ"י
דאַלינסקי
מבית גאַטטמאַן (בשנת 51 לימי חייה)
ההלוי' תהי' הי"ם ביום ג' ט"ו אייר תרץ (13:5) בשעה 2 אח"הצ מבית האבל רחוב נאַוואַ-צעגיעלניאַנא 24.
השרויים בצער עמוק: משפחתה המתאבלת

פּענסיאָנאַט
„ZŁOTA KULA"
אין בעסטען ווינקעל פון **קראַשעוו.**
די שענסטע ווילע פון דער גאַנצער געגענד
צווישן סאָסנאָווע בוימער, זאַמדיגער באָדען, הערליכע איינריכטונג, זאָרגפעלטיגע בעדינונג, שמאַקהאַפטע קיך, כשר, מוזיק, זון-בעדער און פּלאַזשע
א שטילער קור-אָרט פאַר עלטערע | פערוויילונגס-אָרט פאַר יוגענד | א גן-עדן ווינקעל פאַר קינדער
קינדער פון 6 יאָהר אונטער דער אויפזיכט פון אַ געניטע פּרעבליסטען.
קומט און איבערצייגט אייך! ═══ קומט און איבערצייגט אייך!
Kraszew, St acja Andrzejów Willa Magdziarza pod lasem
גענויע אינפאָרמאַציע ווערט ערטיילט פּאָלודניאָווא 20 וו. 45 פון 3–5, 8–10 אָוו.

כל הקודם זכה!
איך מאַך בעקאַנט דאָס עס איז נאָך דאָ ביי מיר צו פערדינגען לאָקאַלען אויף זומער-וואוינונגען און ווילעס אויף פענסיאָנאַט, וועלכע געפינען זיך אין אַ זעהר טריקען סאָסנאָווע וואַלד באַלד ביי די באַהן-סטאַציע קאַמינסקק מיט אַלערליי בעקוועמליכקייטען, אויך דאָ געשעפטען אין וואַלד פון אַלע סאָרטען שפייז א. ז. וו. זיך צו ווענדען צו סטראָבינסקי ראַדאָמסק, אָדער אין קאַמינסק ביים רזשאָנדצע — צו זעהר מעסיגע פּרייזען.
בעמערקונג: ביי מיר אַרום אין גאַנצען וואַלד און ווילעס איז פערצוימט מיט אַ פּלאָט וועלכעס מען מעג דאָרטען טרעגען אום שבת.

צו פערמיטען וואוינונגען
1 צימערדיגע און 1 צימער מיט א קוך
אונז בעקוועמליכקייטען. צו בעזיכטיגען אַ גאַנצען טאָג פייפערס גאַס 26.
צו ערפאַהרען אין בוי-ביוראָ ציגעל-גאַס № 101 ביז 11 פריה.

דאַנקזאַגונג
די תלמוד תורה ע"ש הרהג"הצ רבינו אלי' חיים מייזל זצ"ל דרוקט אויס דעם אינניגסטען דאַנק די גבאים פון אַלע שוהלען, בתי-מדרשים, שטיבלעך און חברות, וועלכע האָבען זיך משתדל געווען ש"ק פ' אח"וק, אַז די נדרים פון די עליות זאָלען געהן לטובת דער ת"ת, און בעזונדערס אויך אַלע מנדבים, וועלכע האָבען מנדב געווען לקיום התורה. גלייכצייטיג ווערען די גבאים געבעטען אַריינצושיקען רשימות פון אַלע מנדבים אין ת"ת יאַקובא 6. און צום קאַסירער ר' איסר באַסעוויטש פּיעטריקאָווער 36.
די פערוואַלטונג פון דער ת"ת ע"ש הר"הק זצ"ל
פּרעזעס: יחיאל יצחק בערמאַן

ישן מפני החדש תוציאו.
דער נייער הערינג-פאנג איז שאטלאנד האט זיך שוין אנגעהויבען
לויט די בעריכטען, וואָס איך האָב בעקומען פון שאָטלאַנד, האָט זיך שוין דאָרט דעם 3-טען מאַי ד. י. אָנגעהויבען דער פאַנג אויף נייע הערינג. עס איז שוין עקספּאָרטירט געוואָרען נאָך האַמבורג 560/2 טאָנען מאַטיעס הערינג, סעלעקטעד און לאַרזש, וועלכע זענען דאָרט צו מעסיגע פּרייזען באַלד פערקויפט געוואָרען. אויף מאָרגען ערוואַרט מען דאָרט ווייטער אַ ערך פון 1000/2 טאָנען. די ערשטע קוואַליטעטען זענען געוועזען נישט שלעכט. וואָס אַ טאָג ווייטער, קומען אָן אַ סך בעסערע קוואַליטעטען. איך האָב שוין בעאויפטראַגט מיינע לאָנדאָנער פערבינדונגען, מען זאָל פאַר מיר דירעקט פון שאָטלאַנד פערלאָדען מיט'ן ערשטען דאַמפּער, וואָס געהט נאָך גדיניא, אַ טראַנספּאָרט נייע מאַטיעס הערינג, וועלכע איך ערוואַרט אין לאָדז ענדע נעכסטע וואָך. דעריבער ראַט איך מיינע געעהרטע קונדשאַפט זי זאָל זעהען אָמשנעלסטען אויסצופערקויפען די אַלטע רעשטען הערינג, וואָס זי האָט נאָך און באַלד אָנהויבען צו קויפען די נייע.
Hurtownia Śledziowa
Dom Handlowy B. Rakowski Łódź, Plac Kościelny Nr. 7.
בעמערקונג! מאָנטאָג און דאָנערשטאָג צוויי מאָל אַ וואָך קענען מיינע קונדען ערפאַהרען ביי מיר וועגען פאַנג. וועגען די פּרייזען און וועגען די קוואַליטעטען פון אַלע סאָרטען, ווייל איך בעקום די בעריכטען טעלעפאָניש פון לאָנדאָן.

לאָדזער יוד. הילפס-פעראיין „נותן לחם"
סאָלנע 14 — אומזיסטע טעגליכע קוך — פּולנאַצנא 29
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז ביים הילפס-פעראיין „נותן לחם"
איז ערעפענט געוואָרען
אַן'אַמבולאַטאָריום פאַר אונבעמיטעלטע
און עס ווערט ערטיילט טעגליך אומזיסטע מעדיצינישע הילף, אויפ'ן פערלאַנג — קען מען רופען אַ דאָקטאָר אַהיים צו זיך. דאָס אַמבולאַטאָריום איז אָפען טעגליך (חוץ שבת) פון 10–12 מיטאָג
די פערוואַלטונג

א מעבלירט צימער
מיט אַ בעזונדערן איינגאַנג און אַלע בעוועקמליכקייטען פון זאָפאָרט אָפּצוגעבען. צו ערפאַהרען נאַרומאָוויטשאַ 31, וו. 33.
5331

3000 דאָלאַר
ווערען אויף ערשטען נומער פון אַ זיכערער היפּאָטעק אין בעסטען צענטרום פון שטאָט פּיעטרקאָווער גאַס פון זאָפאָרט געזוכט. אָפערטען אָפּצוגעבען אין אַדמ' "לאָדזער טאַגעבלאַט" פאַר „Alfa".

Dr. **A. Mazur**
ווסכאָדניאַ 65, — טעל. 166-01
נעמט אָן פון 10—2.31.30 און 4—6 אָוונט

מודעה רבה לאוריתא!
ועד ישיבת „בית אברהם" פה לאדז על שם כ"ק מרן רבינו שבגולה שר התורה אדמו"ד הקדוש מסאכטשאב זצללה"ה זי"ע מודיע שבשבוע זאת פרשת אמור ביום ה' י"ן אייר שנה 5 תהי' גמר
התחלת כתיבת ס"ת
לישיבתנו הקדושה בהשתתפות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מסאכטשאב, באולם הישיבה רחוב פאנסקא № 1, וכל חובבי תורה מתבקשים לבוא ליום הנועד לקחת חבל במצוה רבה הלזו לזכות במצות ועתה כתבו לכם וגו', וזכות התוה"ק יעמוד לכל המחזיקים בה, ונזכה להרמת קרן התורה ולראות בבנין ציון וירושלים בב"א.
ועד הישיבה.

הינדערסאן וועט אפגעבען א ערקלערונג איז געגנף ווענען דער א"י פאליטיק פון דער בריטישער רעגירונג

גענף, 12 (ימא) ווי די יודישע טעלעגראפען-אגענטור דערוויסט זיך, וועט מיניסטער הענדערסאן אויף דער איצטיגער סעסיע פון פעלקער-בונד אפגעבן א אויסשעפענדע ערקלערונג וועגן דער א"י פאליטיק פון דער בריטישער רעגירונג.

געעפענט די סעסיע פון פעלקער-בונד

גענף, 12 (טו) די סעסיע פון פעלקער-בונד איז היינט פארמיטאג מיט א געהיימער זיצונג געעפענט געווארן אונטער'ן פארזיץ פון יונאסלאווישען אויסערן-מיניסטער מארינקאוויטש. די אויסערן-מיניסטארן זאלעסקי, בריאן, הענדערסאן, קורטיוס און גראנדי זיינען אנוועזענד געווען.

אויף דער עפענטליכער זיצונג, וואס איז באלד דערויף פארגעקומען, איז אויסגעהערט געווארן דער בעריכט פון דער צאל-קאנפערענץ און דער בעריכט וועגן צופאסען דעם פעלקער-בונד פאקט מיט'ן קעלאג-פאקט.

בנוגע בעריכטען זיינען איבערגעלאזען געווארן צו בעטראכטען אויף דער פלענום-זיצונג פון פעלקער-בונד אין סעפטעמבער.

דימיסיע פון גענעראל-סעקרעטאר פון פעלקער-בונד?

לאנדאן (ספ.) „דעילי טעלעגראף" טעלעגראפירט פון גענף, אז דער גענעראל-סעקרעטאר פון דער פעלקער-ליגע, סיר עריק דרומאן, זאל בקרוב פארלאזען זיין אמט. די סבה פון דער דעמיסיע זאלען זיין פריוואטע ענינים.

דער ידיעה און דער ענגלישער פרעסע, אז דער גענעראל-סעקרעטאר פון פעלקער-בונד סיר עריק דרומאן זאל געהן אין דעמיסיע, ווערט פון א מאסגעבענדער זייט אין פעלקער-בונד דעמענטירט, אז די קלאנגען שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט.

גענף, 12 (טו) אין שייכות מיט

פראגע וועגן כותל-מערבי-קאמיסיע אויף דער סעסיע פון דער מאנדאט-קאמיסיע

גענף, 12 (ימא) הענדערסאן האט זאמענגעשטעלט פון דער כותל-מערבי קאמיסיע געשטעלט אויפ'ן סדר-היום פון דער מאנדאט-סעסיע די פראגע וועגען צו-מ.סיע.

געעפענט די זיצונגען פון עקזע-קוטיוו פון 2-טען אינטערנאציאנאל

פארשטארקטע פרא-ציוניסטישע אקציע.

בערלין, 12 (ימא) דא הייבען זיך געעפענט די זיצונגען פון'ם עקזעקוטיוו פון 2-טען אינטערנאציאנאל, וועלכע וועלען דויערן 3 טעג. די זיצונגען קומען פאר אונטער'ן פארזיץ פון וואנדערוועלדע.

אין משך פון די זיצונגען וועט אויך בעטראכט ווערען דאס ארץ ישראל פראבלעם.

די מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע. א שטארקע אויפקלערונגס-ארבייט פיהרען די פיהרער פון פועלי-ציון יארבלום, קאפלאנסקי און אונזש. רעם.

די פרא-ציוניסטישע קרייזען פון צווייטען אינטערנאציאנאל זיינען איבער-צייגט, אז די עקזעקוטיווע וועט נישט אננעמען קיין שום בעשלוסען, וואס זאלען זיין געווענדעט געגען דער יודישער אויפבוי פון ארץ ישראל.

די פרא-ציוניסטישע קרייזען פיהרען אן ענערגישע אקציע צו באאיינפלוסען.

קאלאניסט געביסען צום טויט פון א שלאנג

ירושלים, 12 (ימא) דער קאלא-ניסט שאפירא פון כפר סודין איז געלעגען אויפ'ן פעלד געביסען געווארן פון א שלאנג. היינט בארמאנם איז ער גע-שטארבען.

וואהל-פראטעסטען איז העכסטען געריכט

ווארשא (טעלעפ.) אין העכסטען געריכט זיינען היינט בעטראכט געווא-רען די וואהל-פראטעסטען פון די קרייזען ווילנא און לידא.

דער פראטעסט געגען די וואהלען אין ווילנא איז ארונטערגענומען געווארען. ד-רר פפ"ם און אין הורב'ן העכסטען געריכט אפגעווארפען געווארען.

דער פראטעסט געגען די וואהלען אין לידא איז אונגאנגען נישט בעטראכט געווארען, ווייל די וואהלען אין דעם קריין, זיינען זיי שוין גע'בטל'ט געווא-רען.

בנוגע די וואהל-פראטעסטען פון פינ-סקער קרייז, האט דער העכסטער גע-ריכט בעשלאסען ארויסצופאדערן די אק-טען פון'ם פראזעס פון קרייז-געריכט אין פינסק מכח דעם אונגעזעצליכען ארעסט פון די דארטיגע פיהרער פון "ווזוואלעניע".

צוזאמענפאהר פון „וויזוואלעניע" און „פיאסט"

ווארשא (טעלעפ.) אין חודש יולי וועט פארקומען א צוזאמענפאהר פון „פיאסט" און „וויזוואלעניע" מכח דער פראגע וועגען פעראייניגונג.

יודישע מוזיק-געזעלשאפט איז קראקא

פילהארמאניע-זאל

דאנערשטאג, דעם 15-טען מאי 1929

א קאנצערט

פון יודישער מאדערנער מוזיק

אויספיהרער:

מאריא צימערמאן (פיאניסטין) אלפרעד שענקער (פידלער)

ווילהעלם מאנטעל (פרעלעקציע און אקאמפאניאמענט)

פראגראם:

1) איינלייטונגס-ווארט: ה' וו. מאנטעל
2) אחרון: פידעל-קאנצערט, וועט שפילען א. שענקער
3) וואלפסאן: ביים רבין דער בעל-מופת, די סביבה וועט שפילען פרוי מ. צימערמאן
4) גנעסין: וואריאציעס, וועט שפילען פרוי מ. צימערמאן און וו. מאנטעל
5) קריין: ארליע. קירמאן: ספרדיש ליד בלאך: אימפראוויזאציע דאבראוועץ: מעשה אחרון: העברעאישער טאנץ וועט שפילען ה' א. שענקער
6) שטשעפוסקי: טענץ, וואלפואהן: יודי-שע ראפסאדיע וועפריק: טאנץ, וועט שפי-לען פרוי מ. צימערמאן.

אנהויב 8 א זייגער אוו. בילעטען צום פרייז פון 2—8 זל. צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע" פון 9.30 ביז 1.30 נאכמ און פון 4—7 אוו.

רעזולטאט פון די וואהלען צום שלעזישען סיים

קאטאוויץ (טעלעפ.) די פראווינצ-ישע בערעכנונג פון די אפגעגעבענע שטימען פון די וואהלען צום שטאטישען סיים, האט געגעבען פאלגענדע רעזול-טאטען און טשעשינער שלעזישען קרייז האט די פוילישע ליסטע בעקומען 47 פראצ. פון די אפגעגעבענע שטימען און דערפון: די רעגירונגס-ליסטע 4 מאנ-דאטען, קארפאנטי'ס בלאק 7, פפ"ס 2, דייטשע סאציאליסטן 1, דייטשער בלאק 4 מאנדאטען.

אין קאטאוויצער קרייז האט די פויל-ישע ליסטע בעקומען 54 פראצ. פון אלע אפגעגעבענע שטימען. דערפון האט דער רעגירונגס-בלאק בעקומען 3 מאנדאטען, קארפאנטי'ס בלאק 5, פפ"ס 1, דייט-שער בלאק 5 מאנדאטען.

אין קרולעווסקא הוטא האט די פוי-לישע ליסטע בעקומען 50 פראצ. פון די אפגעגעבענע שטימען, דערפון האט דער רעגירונגס-בלאק בעקומען 3 מאנ-דאטען, קארפאנטי'ס בלאק 4, דייטשער בלאק 6, פפ"ס 1.

אין פערגלייך מיט די וואהלען פון 1928 האבען די רעגירונג איצט פער-לוירען 9 מאנדאטען, פפ"ס 4, דער רע-גירונגס-בלאק האט געוואונען 2 מאנדא-טען און דער דייטשער בלאק 1 מאנ-דאט.

קאטאוויץ (טעל.) לויט די די ביז איצטיגע רעזולטאטען קען מען צו-נויפשטעלען פאלגענדען כחות-פערהעלט נ.ש אין שלעזישען סיים: קארפאנטי'ס גרופע 13 מאנדאטען, פפ"ס — 3, נפ"ר — 3, סאנאציע — 10, דייטשען — 15, קאמוניסטען — 2, דייטשע סאציאליס-טען — 1, די אלגעמיינע צאהל רעפרע-זענטאנטען פון שלעזישען סיים בעטרעפט 48.

דער וואוקס פון די דייטשע שטימען ערקלערט זיך מיט דער צושפליטערט-קייט אויף דער פוילישער גאס.

נעכטען איינס מיטאג איז געקומען הרה"צ אדאמו"ר מראדשיץ ר' ישראל יוסף שליט"א צו בעשטימען א זמן חתונה מיט זיין מחותן הרה"צ אלימלך שליט"א מסכטשוב פיעטריקאווער 66, ביי די באהן האבען אנגעווארט א גרויסער עולם חסידים, וועלכע האבען דעם רבי'ן בעגלייט ביז צו זיין סטאנ-ציע באלוטער מארק 2, ביי ר' שלמה חסיד. 2183

שוידערליכער מארד און זעלבסטמארד

בודאפעשט, 12 (ספעצ.) דער פויער יוזעף בארענס האט דער'הרג'עט מיט א האק זיין פרוי, זיינע עלטערן און איז דערנאך אליין אריינגעשפרונגען אין א ברונעם.

פאר די יודען אין מזרח-אייראפא דויערט נאך ווייטער די מלחמה...

בעריכט פון דער „פעראייניגטער יודישער קאמפיין" וועגען דער לאגע פון יודען אין מזרח-אייראפא

ניו-יארק (ימא) די „פעראייניג-טע יודישע קאמפיין" האט פערעפענט-ליכט דעם בעריכט פון דוד ברעסלער, גע... פון דער ... און יוסף היימאן (גענעראל-סעקרע-טער פון „דזשאינט") וועגען זייער לעצטער נסיעה איבער די מזרח-אייר-אפאישע לענדער. די בעריכטס-אפגע-בער דאבען בעזוכט 9 לענדער, צוו. אנר. פוילען, ליטע, לעטלאנד, רומעניען, משע-כאסלאוואקיי און עסטרייך. אין דעם בע-ריכט ווערט צ.וו. אנר. געזאגט:

אין בעטרעפעניש פוילען ליט צוויי-אייראפא, וואס זיינען פאר דער מלחמה געווען בעשטאנד-טיילען פון דער רוסי-שער אימפעריע, זיינען די יודען און זייער רוב מנין און רוב בנין מענשען פון מיטעלשטאנד, סוחרים, פערמיט-לער, טראנספארטערען, וואס זיינען גע-ווען אנגאזשירט און בעדייטענדער מאס הן און אינוועסטיציען, הן און אויסער-ליכען האנדעל פון דער 180-מיליאנגער אימפעריע. נאך דער מלחמה זיינען די רוסישע מערק געשלאסען געווארען אנ-שטאט די אפענע האנדעלס-געביטען זיי-נען ענטשטאנען געשלאסענע גרענעצען. די קאנסעקווענצען זיינען אז דער יו-דישער בעפעלקערונג זו די ראזיגע געבי-טען אטאלע.

די סטאטיסטיק וועגען יודישער אונ-צאהליג פעהיגקייט. באנקראט'ן און זא.אר זעלבסטמארדען און א טראגישע. פאר די מזרח-אייראפאישע יודען דויערט נאך ווייטער די מלחמה. מיט קליינע אויסנאהמען פיהרען די רעגירונגען פון די דאזיגע לענדער א פאליטיק פון שטו-צען די ווירטשאפט פון די הערשענדע נאציאנאליטעטען צום שאדען פון די אנ-דערע טיילען פון די בעפעלקערונגען. ביי יודען זיינען צוגענומען געווארען פיל קאנצעסיעס, פון וועלכע זיי האבען פריי-הער גענאסען. זיי ווערען דאס רוב אוי-געשלאסען פון בעשעפטיגונג און עפענט-ליכע ארבייטען. מיט זעהר וועלטענע אויסנאהמען ווערען זיי אויך נישט בע-שעפטיגט און עפענטליכע אמטען. די יודען בעקומען בלויז קליינע אונטער-שטיצונגען פון רעגירונגס-באנק פאר זייערע קאאפעראטיווע אינסטיטוציעס.

עס זיינען אין קיין פאל נישט בערעכ-טיגט אונזערע האפנונגען, ווערט געזאגט אין סוף פון בעריכט, אז מיר זאלען שוין אין קורצער צייט קענען איבער-לאזען די מזרח-אייראפאישע יודען צו טראגען זייערע איינענע עקאנאמישע לאסטען. נאך א לאנגע צייט וועלען מיר מוזען אנשטרענגען אונזערע קרעפטען און ערטיילען די מזרח-אייראפאישע יודען אונזער, ווענינסטענס בעשיידענע הילף.

א פאטער דערשיסט זיין 8-יעהריג טעכטער'ל

און דערנאך נעמט ער זיך דאס לעבען מיט א קויל

טראגישער פאסירונג ביי א שעראדזער פאמיליע.

שעראדז (טעלעפאנש) דא איז נעכטען פארגעקומען א שוידערליכע טראגעדיע, וועלכע האט אויפגערעגט די גאנצע שטאט. אין דער וואוינונג פון ארטינען דאקטאר שרעטער, האט זיך נעכטען נאכמיטאג פלוצלינג דער-הערט א שאס פון א רעוואלווער.

ווען די שכנים מיט פאליציי זיינען אריינגעדרונגען וואוינונג האבען זיי פאר זיך דערזעהן א שוידערליכע בילד. דאק-טאר שרעטער איז געלעגען אויף דער ערד אין א קאלוזשע בלוט און זיין טויטע הא גאנד האט קראמפהאפט צוגעדריקט צו דער ברוסט זיין 8-יעהריג טעכטערל בראנוסלאווא. ביידע דער פאטער און דאס קינד זיינען געווען טויט. דערנעבען אויף דער ערד איז געלעגען א רעוואל-ווער. די אויספארשונג האט פעסטגע-שטעלט, אז ד"ר שרעטער האט דערשא-סען זיין קינד און דערנאך האט ער זיך אליין אריינגעשאסען א קויל אין הארצען.

די גאנצע רעטונגהאפטע בעשולדיגט אין אנגעהילט און א שלעכטער פון גע-הייגעניסען.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייט

קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען 12—2 און פון 5—7 נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17, פון 2 ביז 3 נאכמ.

Dr. med. H. Różaner

ספעציאליסט פון הויט- און וועגערישע קראנקהייטען און קינדערלאזיגקייט

נארומאוויטשא 9, טעל. 128-98

נעהמט אן פון 8—10; 5—8 אווענט

א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. L. PIKIELNY

UROLOG

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאז, אורין-קראנקהייטען

Nawrot 8. telefon 219-90

נעמט אן פון 4 — 7

Dr. med. Adam Bender

נארוטאוויטשא 30 טעל. 114-75

ספעצ. פאר אינעערליכע און הארץ-קראנקהייטען

Dr. Ludwik Falk

ספעציאל-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען

נאווראט 7, טעל. 128-07

נעמט אן פון 10—12, 5—7 אווענד.

Dr. Niewiażski

אנדזשעיא 5 טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—9 אווענד.

ספעציאליסט

פאר סיפיליס, טריפער און מענער-שוואכע

בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

פאר דאמען ספעציעלער ווארטע-זאל.

Lekarz-dentysta

ש. ליבערמאן

ציין-כירורג

11-טער ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) 46,

טעלעפאן 172-06

נעמט אן פון 1 ביז 7 אווענט

צו לעטשניצע פרייזן

Dr. med. H. Lajchter

צאהן-כירורג

קיפער, דושאנסלעס גומען, ציינג-קראנקהייטען א.ד.ג.

זשעלאנא 9 טעל. 149-66 1 שטאק פראנט.

נעמט אן פון 2.30 נאכמ. ביז 6.30 אווענד.

Dr. med. M. Heller

ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייט און מענער-שוואכע

נאווראט 2, טעל. 179-89

נעמט אן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אווענד

פאר פרויען פון 4—5 נאכמ.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr. Wołkowyski

צעגיעלניאנא 25

טעלעפאן 126-87

ספעציאל-ארצט פאר הויט וועגערישע קראנק-הייטען און מענער-שוואכע. אלע-ארט אנאליזען

בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2, און פון 6—9 אווענד.

בעזונדער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. Med. E. Reicher

ספעציאל ארצט

פאר הויט האר און וועגערישע קראנקהייטען

דיאטערמיע-בעהאנדלונג און עלעקטרא-טעראפיע

פאלודניאווא 28 נעהמט אן פון 8—10 פריה, 12—3 און 6—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—2 מיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. med. J. LUBICZ

Ortopeda

גראנסקא 28, טעל. 18317

ספעציאליסט פון ביינער און געלענקע-קראנקהייטען

פערקרימונגען פון פלייצעס און גלידער

... ארטאפעדישע ... גארסעטען א.א.וו. נעמט אן.

סמארשי-פעלדשער

B. Joskowicz

שטעלט פאקען טעגליך מיט פרישער קראוויאנקע און גיט אויך ארויס שוואדעצטוועס

פולנאצנא — Północna 4 טעלעפ. 141-36

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—6 אווענד.

לאדזער טאגעבלאט

ד"ר רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אוונט.
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 10057. אדמיניסטראציע 100.47

וואס מען מוז געדענקען

אין אונזער פערצווייפעלטער ווירטשאפטליכער לאגע

אויף צו שילדערן אונזער פערצווייפלונג צוליב דער אוצטונער עקאנאמישער סיטואציע, איז שוין אויסגעשריבען געווארען א ים מיט טינט. דעריבער וועט אבער אונזער ישועה נישט קומען. מיר געפינען זיך, ווי אין א שיף אויפ'ן צושטורעמטען, ברויזען אקעאן, וואס אט-אט וויל ער איהר איינשלינגען. מיר זעהען, די קאטאסטראפע פון אונטערגאנג איז שוין נאהענט. דער עקאנאמישער קראך שטעהט שוין פאר די אויגען!

אבער אונטערגעהן טארען מיר גיט, בשום אופן נישט! מיט די ציהן וועלען מיר אין מוזען מיר זיך ראטעווען. און „מאין יבוא עזרי"? — פון זעלבסטהילף! אט דער קורצער ענטפער איז בעם היינטיגען טאג שוין א זעלבסט-פערשטענדליכע זאך. די אלגעמיינע מיינונג איז: מען מוז זיך אליין ראטעווען פון אונטערגאנג אם אין אני לי, מי לי? נאר די צרה איז, וואס כמעט די וועגען צו דער ראזינער זעלבסטהילף ווענען איין און די זעלבע, אבער דער צוגאנג דערצו איז טיילווייז א פערקרימטער. א בעווייז האבען מיר אין דער טאג-טעגליכער פראקטיק אויפ'ן געביט פון אונזער יודישער זעלבסטהילף. מיר האבען דא אין זינען די קאאפעראציע.

אין לאדז האט זיך די יודישע קאאפעראציע ביז איצט אויסגעדריקט במעט בלויז אין דער פארם פון קרעדיט-אינסטיטוציעס. קאאפעראטיווע יודישע בענק פון גרעסערען און קלענערען פארנעם זענען אין אונזער שטאט פארהאן לרוב. די פראדוקציע און פערקויפס-קאאפעראציע איז גאר היינטערשטעליג און פערגלייך מיט'ן קאאפעראטיווען באנק-וועזען.

ס'איז, דאכט זיך, נישט קיין חרפה די ערשיינונג פון דער פרעמ-ענטוויקעלטער באנק-קאאפעראציע אין לאדז. א ראנק די ראזינע אינסטיטוציעס זענען הונדערטער און טויזענדער מאטעריעל-אפגעשוואכטע יודישע עקזיסטענצען צו רוקגעשטעלט געווארען אויף די פיס; א דאנק דער ראזינער זעלבסטהילף ווע-נען הונדערטער יודישע פאמיליעס אפגע-ראטעוועט געווארען פון פיליטשענדיגער עקאנאמישער פערניכטונג. די יודישע קאאפעראטיווע בענק אין לאדז האבען אין זייער גרעסטען רוב געהאלפען אויפ-בויען די יודישע פרנסות. וואס זענען חרוב געווארען בעת'ן וועלט-קריג.

די יודישע קאאפעראטיווע בענק זע-נען דער מארגנשטער, ראדיקאלסטער בלי-זיין אין די הענד פון דעם יודישען מיטעל-שטאנד — פון קליינהענדלער, מיטעל-סוחר און בעל-מלאכה. דער עס איז בעקאנט, אז מיט הלוואות מיט דים קאנטא-קרעדיט קאן מען אמאל אזוי טרעפען אין פינטעל פון דער בעדראה-טער עקזיסטענץ פון יודישען מיטעל-מאן, אז אין פערלויף פון נאר א קור-צער צייט קאן ער זיך ארויסראטעווען פון קריזיס, וועלכער האט זיך ביי איהם איינגעגע'חור'ט כראניש.

איז אבער די ראזינע געזעלשאפטלי-[illegible]

[illegible]

אין פעראיינדעל, לעצטענס אויך שטיפ-לער, חברות, עפעס מען ביי זיך א „באנק"... מען ווערבירט מיטגלידער מיט א פאר פאיען, און די יודישע „קרע-דיט-קאאפעראציע", מ'שטיינם געוואקס. צעוואקסט זיך כלומר'שט. אזוי, ווענינ-טענס, שאצט אפ דעם מין ערשיינונג דער זעטיגער מענש.

בערזאגען, וואס זענען גוט בעהאווענט אין קרעדיט-ווענען, ווייסען אבער, אז דאס עפענען אויף נייע און פרישע „בענקלעך", איז א גרויסע צרה פאר די לאנג-איינגעפונדעווטע, שטארקע אינ-סטיטוציעס פון דעם שנים.

עס איז א פשוט'ע זאך: אין ענין קרעדיט - קאאפעראציע קאן נישט זיין קיין רעד וועגען געשעפטליכער קאנקו-רענץ. די אלטע קאאפעראטיווע בענק דיספאנירען מיט געזעלשאפטליך געלד, מיט די אפגעשפארטע גראשען'ס פון א רבים, און דערפאר איז די פעראנט-ווארטליכקייט זעהר א גרויסע. ס'איז בעשיינפערליך, אז דאס עפענען ביי יע-דען פעראיין און פעראיינדיל, שטיבעל, אדער חברה א „באנק" איז אן'איינפוי-בער דראנג צו „כבוד", וואס קאן זיך אויסלאזען מיט „בושה"...

מיר זענען נישט אזוי נאאיו, כדי דאס נישט צו בעגרייפען, ווארום, אויב נישט די ראזינע כונה פון „כבוד-זוכע-רײ", זענען דאך נישט נויטיג די נייע „בענקלעך"...

אנ'אלט - איינגעפונדעווטע סוחרים-באנק, א שטארקע קרעפטיגע קליינהענד-לער-באנק, א לאנג-יעהריגע האנדווער-קערבאנק, „אגודה"-באנק (אלין בענק אויף קאאפעראטיווע יסודות) ווערט נישט אויסבראקירען פון צווישען איהרע מיט-גלידער א סוחר פון קאלאן אל-ארמיק-לען, א סוחר פון געמוזע, א חסיד פון יענעם שטיבעל, אדער א סוחר פון וועל-ליך עס איז אנדערע ברענשע. איבער א'עם האט צו זאגען דער מאכיענט פון קרעדיט-פעהיגקייט און געווינענהאפ-טיגקייט.

דאס שאפען פסדר נייע און נייע פעראיינס- און שטיבעל „בענקלעך" רופט זיך אפ אויף דער איבנגעשטעלטער אנטענטוויקלונג פון די געזונט קאאפע-ראטיווע בענק, בפרט לאזט זיך דאס שפירען אין אזעלכע קריטישע צייטען, ווי מיר לעבען היינט איבער, ווייל צום מעהרסטען שטיצען זיך די קאאפעראטיווע בענק אויף איינקאסא, און בעת קריזיס איז פארהאן ווייניגער איינקאסא-מאטעריאל, דאס שרומפט איין פון וואך צו וואך. יעדעס נייע „בענקעל" קאן דאך איצט נישט האבען קיין איינקאסא-מאטעריאל און די פאטאלע פאלגען פון דער צושפליטערונגס - ארבייט קאן זיין אט וואס: א סך פון די ארט „בענקלעך" הויבען אן צו ארבייטען מיט „ווינקולא-ציע-געשעפטען". און זיי מוזען סוף-כל-סוף מיט שארען פאר יענעם, און מיט שאנדע פאר זיך אויפהערען צו עקזיס-טירען.. און דאס קאן קאן עלול זיין צו אונ-טערגראבען דעם צוטרוי דעם קאאפע-ראטיווען באנק-וועזען בכלל. דער צוטרוי [illegible]

[illegible]

הילף, ווי עס איז די קאאפעראציע!

מען מוז דעריבער שטארק זיך אפהי-טען פון די ראזינע פאטאלע פאלגען און ענערגיש בעקעמפען די ס ת ם - ב א נ ס-ק ר ע מ ל ע ך (צוליב כבוד-זוכערײ), וואס הילען זיך איין אין מענטעלע פון קאאפעראציע, כדי אויף א דירעקטען, אדער אינדירעקטען אופן אונטערצוגרא-בען דעם קיום פון דער אמת'ער הילפס-ברענגענדער קאאפעראציע, וואס איז אין היינטיגע צייטען דער ראדיקאלס-טער רעצעפט און אונזער קראנקען ווירטשאפטליכען לעבען!

לייבוש ראזענבערג

פרעזעס פון קליינהענדלער באנק.

סינאגאגען- און רבנים-קאנפערענצען אין אמעריקא.

נ י ו - י א ר ק, (ט"א)

בײ דער בעטײליגונג פון 700 רעליגי-נאטען איז דא די טעג פארגעקומען די פערא״ניגטע 18-טע קאנפערענץ פון דער קאנגרעגאציע „פעראײניגטע סינא-גאגען" און 13-טען קאנפערענץ פון די פרויען ליגעס בײ דער קאנגרעגאציע. די קאנגרעגאציע צעהלט 261 סינאגא-גען און 274 פרויען-ליגעס אין אמערי-קא. די קאנפערענץ האט אנגענומען א רעזאלוציע צו שטיצען די ארבײט פון „רזשאינט" בײם זאמלען פאנדען לטו-בת די יודען אין מזרח-אײראפא און פון דער יודישער אגענץ — לטובת ארץ-ישראל.

* * *

נ י ו - י א ר ק, (יט"א)

אין לעקוואוד (ניו-דזשערסי) איז פארגעקומען די 29-יעהרליכע קאנפע-רענץ פון דעם פערבאנד פון ארטא-דאקסישע רבנים אין אמעריקא און קא-נאדא. אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטײליגט 200 רבנים. עס זענען אנגע-נומען געווארען א רײהע רעזאלוציעס וועגען פערבעסערען די עקאנאמישע לא-גע פון רבנים, שוחטים, חזנים און אנ-דערע כלי-קודש אין אײראפא און ארץ-ישראל.

ווי די ארץ-ישראל-„אפיקורסים" רעאגירען אויף חלול שבת

כאראקטעריסטישער אינצידענט אין ירושלים און די ערקלערונגען פון מ. מ. אוסישקין און א. ז. ראבינאוויטש

(א בריף פון ירושלים, ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט")

דער הויגער פאטאגראפיסט אראש-קעס, האט אין די נײע געוועלבער אויפ'ן רוסישען מגרש, אפען געהאלטען זײן אטעליע אום שבת.

אונזערע „שומרי שבת" האבען באלד, ווי זײ זענען דערפון געוואויער געווארען, געשיקט צו איהם זײערע חברים און פערלאנגט, ער זאל דאס געוועלב פער-מאכען. ה' אראשקעס האט זיך פערענט-פערט, אז אין דעם געוועלב ווערט גאר נישט פערקויפט, נאר ער שטעלט ארויס די גלעזער אויף די זון, און דאס ווערט אנבערא פראקטיצירט. דער המון האט זיך אבער פערזאמעלט און אנגעהויבען מאכען סקאנדאלען מיט שטורמישע דראהונגען.

פאליצײ האט דעם עולם צוטריבען און 5 פערזאן ארעסטירט, נאר שפעטער האט מען זײ בעפרײט.

מ. אוסישקין האט באלד צומארגענס צוגעשיקט א העברעאישען בריף צו ה' אראשקעס, אין וועלכען ער האט איהם געשריבען בזה הלשון:

„...ווײל דו ערלויבסט זיך אפען צו האלטען דײן געוועלב אום שבת, און דו בזוסט גורם צו חלול שבת אין אונזער הײליגער שטאט, קאן איך נישט ערלוי-בען, אז מײן בילד זאל זײן ארויסגע-שטעלט אין פענסטער פון דײן פאטא-גראפישער אנשטאלט און איך פאדער פון דיר, מײן פאטאגראפיע פון דארט אראפצונעמען".

נאך כאראקטעריסטישער איז דער „אפענער בריף" פון דעם אלטען פיה-רער פון דער „הסתדרות העובדים" אין א"י ה' א. ז. ראבינאוויטש, וואס ער האט אפגעדרוקט אין דעם אפיציעלען ארגאן פון דער ארבײטער - פארטײ „דבר":

„עס איז מיר שווער צו פערשטעהן, פאר וואס איהר האט זיך ערלויבט צו פערשאפען צער אײערע ברידער-יודען און צו עפענען אײער אנשטאלט אין הײ-ליגען שבת.

„עס איז מײן חוב אײך מודיע צו זײן, אז איך האב דערפון זעהר פיל צער און עגמת נפש, וואס אויך מײן בילד הענגט אין שוי-פענסטער פון אײער געוועלב. מען קען מײנען, אז איך בין מסכים מיט אײער חטא צו פערוואונדען [illegible]

[illegible]

[illegible] ...פענסטער, איך וויל מײן פנים בעהאל-טען אין דער ערד פאר בושה, אז איך האב דערצו דערלעבט"...

זאלען די ה"ה „קיבוץ-ישרים" און די „לו"ניקעס און „ווארשעווער מאנ-בלאט", וואס האבען זײער פערגעניגען צו שטערען אונזער ישוב מיט זײערע מענות אויף די ציוניסטישע „אפיקור-סים" און „מחללי שבת'ניקעס" אין א"י... פון די פאקטען זעהען מיר זײע-רע ליגענס און פאלשקײט.

אונזערע בונדישע „חברים" וועלען אודאי האבען שטאף דורך דעם צו שי-מען פעך און שוועבעל אויף דער ארבײ-טער-פארטײ און זײערע פיהרער אין א"י, וואס זענען מחלל די סאציאליס-טישע פרינציפען.

אבער אזא „חרפה" קאן מען פער-שמערצען...

ש. ש-ץ

ירושלים, אייר תר"ץ

שווער געווען צו קריגען א שיין מיידעל

וואס זאל אויסדריקען דעם סאוויעטישען גייסט

בעת די קאמיסארען פון פינאנץ-רעס-פארטאמענט אין סאוויעט רוסלאנד האט מען לעצטענס בעשלאסען, אז די נײע מטבעות און באנקנאטען זאלען טרא-גען אויף זיך דעם פארטרעט פון א רוי-סישער מײדעל, וואס זאל מיט זיך פארשטעלען די נײע רוסלאנד, האבען די מאלערם זיך געפינען אין אפערלע-גענהײט, ווײל זײ האבען געוואוסט, ווי שווער ס'וועט זײ אנקומען צו געפינען א מײדעל, וואס זאל מיט איהר פנים סימבאליזירען דעם נײעם רוסישען גײסט.

דאס האט געהײסען, אז די מײדעל דארף זײן שעהן, אבער נישט מיט קײן אויסגעבאליעטען פנים פון לוקסוס און רײכקײט, זי דארף בעזיצען שטאלץ, נאר נישט פון קײן דאמע, וואס איז שטאלץ מיט איהר שעהנקײט, רײכקײט צי פרעהליכקײט, זי דארף זײן שטאלץ און האבען קוראזש, וואס קומט פון שווערער פראצע און וואס גלויבט, אז איהר מעטינקײט פאר'ן לאנד, לויט די פרינציפען פון די איצטיגע רעגירער'ס, ברענגט נוצען און וועט געקרוינט ווערען מיט דערפאלג.

האט מען געזוכט אזא מײדעל אין אלע עקען לאנד; פרויען האבען געשיקט זײערע בילדער און ארטיסטען זענען ארומגעפאהרען איבער'ן לאנד צו זוכען, האבען געמאכט פען-בילדלעך, פא-טאגראפיעס און געמאלען פנים'ער, אבער [illegible]

[illegible]

און איז באלד געלאפען זברענגען זײנע חברים. זײ האבען אויך מסכים געווען, אז זי איז פונקט אזא שעהנקײט, ווי די קאמיסיע וויל האבען, א שעהנקײט מיט'ן פײער פון קאמף אין די אויגען, וואס איז ממש דער לעבעדיגער גײסט פון סאוויעטיזם.

דרייצעהנטע בני-ברית-קאנפערענץ אין אמעריקא

ווי עס איז דארט פארגעשטעלט געווארען די לאגע פון די יודען אין פוילען.

ס י נ ס י נ א ט י, (יט"א)

דא איז פארגעקומען די 13-טע קאנ-פערענץ פון די בני-ברית-לאזשען. אין זײן עפנונגס-רעדע האט דער פרעזידענט אלפרעד קאהען ערקלערט צווי. אנד.: „דער גורל פון די יודען אונטער דעם סאוויעטישען רעזשים איז פיל גליקלי-כער ווי אין די צײטען פון צאר. רעליגיע איז א פונק אין דער מענשליכער נשמה, וואס קײן רעגירונג קאן נישט אויסלע-שען". ה' קאהען האט אויסגעדריקט די האפנונג, אז די שטעלונג פון דער סא-וויעט-רעגירונג צו רעליגיע וועט פער-מילדערט ווערען אזוי, אז אלע זאלען קענען דינען גאט לויט זײער געוויסען און אז מען זאל ערלויבען רעליגיעזען אונטעריכט פאר דעם יונגען דור. ה' קאהען האט אין זײן רעדע ארומגערעדט די לאגע פון די יודען אין פערשידענע לענדער.

רעדענדיג וועגען ארץ ישראל האט ער געזאגט, אז ענגלאנד האט ווידערהאלט איהר גרײטקײט צו פערזיכערען די יו-דישע נאציאנאלע הײם אין א"י ער האט אויך אויסגעדריקט זײן צופרידענ-[illegible]

„אין פוילען האט די פילסודסקי-אי-בערקעהרעניש עטוואס פערבעסערט דעם פאליטישען מצב פון די יודען, אבער דער אינדוסטריעלער קריזיס האט גע-מאכט די עקאנאמישע לאגע ערגער, ווי ווען עס איז פריהער".

נאך א גאנצע רײה רעפעראטען און דיסקוסיעס איז געוועהלט געווארען א נײע לײטונג פון די „בני-ברית"-לא-זשעס.

ערשטער יוד אין א"י ווערט פערשיקט ; דמיניסטראַטיוו פון זיין וואוין-ארט.

י ר ו ש ל י ם, (יט"א)

דער אײנוואוינער פון יפו יצחק וואהלהענדלער איז דורך דער דיסטריקט קאמיסאר פערשיקט געווארען אויף אײן יאהר קײן רענגה פאר געהערען צו אנ-אונלעגאלער ארגאניזאציע. דער פער-שיקטער וועט זיך דארט געפינען אונ-טער פאליצײאישער אויפזיכט. דאס איז דער ערשטער פאל, ווען א יוד אין [illegible]

נייע פרטים וועגען פראוואקאטאר אזעוו

א נײ בוך וועגען אזעוו גיט איבער ביז-אהער אומבעקאנטע פאקטען. — אזעוו'ס געהײמער קבר אין בערלין. — זײן געליבטע האט בעהאלטען זײן סוד אפילו נאכ'ן טויט — ווי ער איז אריינגע-צויגען געווארען אין שפיאנאזש. — זײן לעבען נאך דעם, ווי מען האט איהם דעמאסקירט

III.

נאך דער דעמאסקירונג

וולאדימיר בורצעוו, דער בעקאנטער היסטאריקער פון דער רעוואלוציאנערער בעוועגונג אין רוסלאנד, האט זיך אין די יאהרען 1905—1910 בעשעפטיגט [illegible]

[illegible]

דאס איז בורצעוו'ן געלונגען ערשט אין יאהר 1908, ווען בורצעוו האט גע-פאקט אין דײטשלאנד דעם געזעצליכען אנגעזעהענעם טוער פון'ם פאליצײ-דעפ-פארטאמענט, לאפוכינ'ען, פון וועמען ער האט ארויסבעקומען דעם פינסטערען סוד, אז אזעף איז טאקע א פראוואקא-טאר.

די מעטאדען פון בורצעוו'ס שערלאק-האלמס-ארבײט איז אלײן אן און פאר זיך ביז גאר אינטערעסאנט, אבער דאס איז א קאפיטעל פאר זיך און נישט דא [illegible]

[illegible]

אין דער פלאץ וועגען דעם צו דערצעה-לען.

עס איז נאר וויכטיג צו בעמערקען, אז נאכדעם ווי בורצעוו האט אנגעהויבען צו ענטדעקען און פראוואקאטאר נאכ'ן צווייטען, דערגרײכענדיג ביז מאכען אזעפ'ן, האבען מעהרערע אנגעזעהענע [illegible]

[illegible]

גען אזעפ'ן, ראך אבער אויסגעשריגען צו בורצעוו'ן :

— איהר זענט א שרעקליכער מענש, בורצעוו. איהר האט פערשפרײט ווילדע רכילות געגען א חבר. איך גלײב נישט

[illegible]

ברודער, וואלט ער איהם תיכף דערשא-סען, אבער ווי באלד די חשדים זענען געווענדעט געגען אונזער „איוואנ'ען", זענען זײ קײן גראשען נישט ווערט...

ווערא פיגנער, וואס האט דורכגעמאכט דעם עהרען-געריכט געגען בור-צעוו'ן, האט נאך דער אלצעגטער [illegible]

[illegible]

אין איז באלד געלאפען זברענגען זײנע חברים. [illegible]

(ענדע—זייט 6)

געווויסע פערלייכטערונגען אין דער אמעריקאנער אימיגראציע-קוואטע

וו א ש י נ ג ט א ן, (יט"א)

די אימיגראציע - קאמיסיע בײם אמע-ריקאנער סענאט האט אײנגעגעטראגען אין סענאט א געזעץ-פראיעקט, וועלכער זעהט פאר די לעגאליזירונג און ערמע-לען פון בירגערשאפט-רעכט אלע פער-זאנען, וואס זענען אויף אנ'אומלעגאלען וועג געקומען קײן אמעריקא ביז דעם 1. יולי 1924. דאס ביז-איצטיגע געזעץ האט עס פערגעזעהן בלויז פאר אימי-גראנטען, וואס זענען געקומען ביז דעם 3-טען יוני 1921. אין דעם נײעם גע-זעץ-פראיעקט ווערט אויך פארגעזעהן, אז פרויען פון אמעריקאנער בירגער זאלען נישט זײן אונטערווארפען דער אימיגראציע - קוואטא. חוץ דעם זא-לען אײנגעלאזען ווערען מחוץ דער קוואטא אונפערהײראטע קינדער פון פרויען, וואס זענען געווען אמעריקאנער בירגערינס און האבען פערלוירען זײער בירגערשאפט צוליב חתונה מיט נישט-אמעריקאנער בירגער. אויך די ראזינע פרויען זאלען נישט אונטערליגען די קוואטא-בעגרענצונגען.

עקסקורסיע פון ארץ-ישראל-מכבי'ער קיין אייראפא

י ר ו ש ל י ם, (יט"א)

וועט מיטגלידער פון דעם ספארט-פערבאנד „מכבי" אין א"י פאהרען אין [illegible]

רינגען יובילעאום די בעגרינדונג פון א"י-רינגען „מכבי". די עקסקורסיע האט [illegible]

[illegible] 1932. די עקסקורסיע וועט אויפ'ן וועג קײן בעלגיען בעזוכען סיריען, טערקײ, בולגאריען, רומעניען, האלאנד און צו-[illegible]

לאָדז | דינסטאָג, ט"ו אייר תר"ץ פ' אמור | 13 מאַי 1930 | זון אויפגאַנג: 3.56 זונאונטערגאַנג: 7.10

טאָג-כראָניק

די אַמט'ס-שעה'ן אין האַנדעלס-קאַמער

(אג) די ביוראָ פון האַנדעלס-קאַמער איז פון היינט אָן אָפן פון 8 פריה ביז 3 נאָכמיטאָג אָהן איבעררייס, שבת פון 9—1 נאָכמיטאָג פון 3 נאָכמיטאָג אָן קען מען דיזשורירן אַ בעאַמטער ביים טעלעפאָן נומער 181-04.

שלאָף-וואַגאָנען 3. קלאַס איז צוג לאָדז—לעמבערג

אין די צוגען, וואָס קורסירען פון לאָדז דירעקט קיין לעמבערג, ווערען איינגעפיהרט ספּעציעלע שלאָף-וואַגאָנען פון 3-טע קלאַס. נעכטען זענען די דאָזיגע צוגען צום ערשטען מאָל שוין געווען פערזעהן מיט די דאָזיגע וואַגאָנען.

אַמבולאַטאָריום ביי „נותן לחם".

ביים פעראיין „נותן לחם" איז געעפענט געוואָרען אַן'אומזיסטע אַמבולאַטאָריע פאַר אונבעמיטעלטע. ס'ווערט אויך אַרויסגעגעבען אומזיסט מעדיצינישע הילף.

פירמע קאַרל ניפּע געשטעלט אונטער אַ נאַדזאָר

—:o:—

ווייטערע אופּאַדלאַשטשען און נאַדזאָרען

(5) אויף דער לעצטער זיצונג פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט זענען בעשטימט געוואָרען אַ גאַנצע רייהע „נאַדזאָרען" פאַר הונגע פירמעס.

אַ געריכטס-אויפזיכט אויף דריי חדשים איז בעשטימט געוואָרען פאַר דער „פאַבריק פון וואָל-אויסאַרבייטונגען קאַרל ניפּע" (זאַכאָדניאַ 59). די פירמע אַרבייט אויס וואָל-סחורות און וואָל-טיכער.

דער בילאַנס פון דער פירמע שליסט זיך מיט דער סומע 899,086 זל. די פּאַסיוע פון איינגענעם קאַפּיטאַל אויף דער זייט פון די פּאַסיוואָן איז אָנגענומען געוואָרן דורכ'ן עקספּערט אויף 292,360 זל, בעת די פירמע האָט אויפגעוויזען, אַז דער קאַפּיטאַל בעטרעפט 404,127 זל.

* * *

אַ צאָהלונגס-פּראָלאָנגאַציע איז אויך בעשטימט געוואָרען אויף 3 חדשים פאַר דער פירמע „בר. א קרויזע", וועלכע בעזיצט אַ פאַרבערייַ און אַפּרעטור אויף כ' ניאַרָא-וואָלטשאַנסקאַ 12.

דער בילאַנס פון דער פירמע איז אָפּגעשאַצט געוואָרען דורך די געריכטס-עקספּערטען אויף 1 מיליאָן 425,749 זל. דער עודף פון קאַפּיטאַל, וואָס איז אָנגעגעבען אין בילאַנס בעטרעפט אַ חוץ אַלע עווענטועלע היזקות 578,927 זל.

* * *

אַ „נאַדזאָר" איז בעשטימט געוואָרען פאַר דער פירמע „שעפּס און נאַלד-בערג", אַ זאַקען-אונטערנעמונג אויף פּעטריקאָווער 112. דער נאַדזאָר איז אויך חל אויף ביידע שותפים פּערזענ-ליך.

דער בילאַנס פון דער פירמע שליסט זיך מיט דער סומע 140,049 זל. די פּראָלאָנגאַציע איז גילטיג נאָר אויף 1 חודש.

* * *

דער פירמער „נאַדזאָר" איז בעשטימט געוואָרען פאַר'ן בעוואוסטען שניר-מאַגאַזין „לעאָפּאָלד פאָלדע", פּעטריקאָווער 121. דער בילאַנס שליסט זיך מיט דער ציפער פון 93,723 זל.; דער בילאַנס-עודף אין די באַסיוון בעטרעפט 33,147 זל. געמעלדעט און אַלס די סאָלידקייט פון דער אונטערנעמונג איז בע-שטימט געוואָרען דער געריכטס-אויפזיכט אויף 3 חדשים.

* * *

דער פינפטער ענין, וואָס דאָס האַנ-דעלס-געריכט האָט בעטראַכט, איז גע-ווען וועגען ה' אברהם בזשעזשינסקי, מאַנופאַקטור-סוחר פון ליפּאָווע 20, וועל-כער האָט ווי בעוואוסט, דעם 21 פעב-רואַר ד. י. דערלאַנגט אַ בּיטע וועגען אַ פּראָלאָנגאַציע פון די צאָהלונגען.

דעם 14 פעברואַר האָט דער בילאַנס פון דער פירמע און אַקטיוון בעטראָ-פען 2 מיליאָן 816, 56 זל. און אין די פּאַסיוון 1 מיליאָן 573,706 זל. די עקספּערטיזע האָט רעדוצירט די אַקטי-ווען אויף 1,680,232 זל.

ה' בזשעזשינסקי האָט דעריבער פאַר געזעהן, אַז צוליב'ן אַלץ דוערנדן ווירט-שאַפטליכען קריזיס וועט ער נישט האָ-בען קיין אויסזיכטען און דער נאָהענ-טער צוקונפט צו בעקומען די נויטיגע מיטלען אויף צו בעפרידיגען זיינע קרע-דיטאָרען, בפרט ווען די אַבליגע פון דער פירמע האָט אָנגעוואַקסען זיך פער-גרעסערט, — האָט ה' בזשעזשינסקי דערלאַנגט אַ פאָרשלאַג נישט צו בע-טראַכטען זיין בּיטע וועגען „נאַדזאָר" נאָר האָט געבעטען, מען זאָל איהם שטע-לען אונטער אַ אופּאַדלאַשטש. צו דעם שריט האָט איהם אויך געצוואונגען די נישט-איינהייטליכע שטעלונג פון זיינע קרעדיטאָרען, וועלכע האָבען אויף אַזאַ אופן צונויט געמאַכט ה' בזשעזשינסקי'ס פּלענער צו סאַנירען זיין אונטערנעמונג.

דאָס געריכט האָט ה' א. בזשעזשינ-סקי בעשטימט אַן'אופּאַדלאַשטש. דער אופּאַדלאַשטש איז רעכטסקרעפטיג פון 10 מאַי אָן.

* * *

אַן'אופּאַדלאַשטש איז אויך בעשטימט געוואָרען דער פירמע בּוּעז גלאַבוס, „מעכאַנישע פאַבריק פון טעקסטיל-אויס-אַרבייטונגען און וואַטאַלין" (פּעטריקאָ-ווער 37). ב' גלאַבוס ווערט געשטעלט אונטער פּאָליציאַנישער אויפזיכט.

אין מאָמענט פון בעשטימען דעם אופּאַדלאַשטש (אויף דער ביטע פון דער פירמע „גאָטליב און מאָקרסקי") האָבען די אַקטיוון בעטראָפען 288,304 זל., די פּאַסיוון — מיט 112 טויזענד זל. ווייניגער.

אַפּטייק-סקלאַדעס ווילען פערקויפען הייל-מיטלען

(פּ) דער לאָדזער פעראיין פון דראָ-גיסטען צוזאַמען מיט אַ דעלעגאַציע פון דער הויגער האַנדעלס-קאַמער האָט אינ-טערוועניערט אין אינערן-מיניסטעריום און אין האַנדעלס-מיניסטעריום וועגען ערלויבען די אַפּטייק-סקלאַדעס צו פער-קויפען הייל-מיטלען. די מיניסטאָרען האָבען צוגעזאָגט נאָכצוגיין צו ערלעדיגען דעם ענין.

אַ קינד אומגעקומען אין אַ קאַלך-גרוב

(פּ) ביים שפּילען זיך איז אין זגערזש (קאָנסטאַנטינער 20) אַריינגעפאַלען אין אַ קאַלך-גרוב אַ 2-יעהריג קינד, אירענאַ לעגעטשעווסקאַ. אין אַ גוסס'ען צושטאַנד איז דאָס קינד אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל, וואו עס איז נעכטען גע-שטאָרבען.

לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער

אין קאַמף געגען דער קאָנקורענץ פון די מיליטערישע אַרבייטס-וואַרשטאַטען

(ה) די לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער טרעט צו צו בעקעמפען די אומגע-וווּנשענע קאָנקורענץ, וואָס עס פיהרען די פּאָל-ערליי מיליטערישע האַנדווערקער-וואַרשטאַטען, וועלכע פּראָדוצירען שוכ-וואַרג, וועש און שניידעריי-אויסאַרביי-טונגען. די האַנדווערקער-קאַמער דערזין אין אַ גרויסע קאָנקורענץ דעם און אויך געדריקטען האַנדווער-קער און וועט אונטערנעמען אַנ'אַ וועגען דעם.

אויפן אַרבייטסלאָזע-פראָנט קיין נייעס

46.665 אַרבייטסלאָזע

אין לאָדזער אינדוסטריע-ראַיאָן זענען אין פערגאַנגענער וואָך געווען רעגיס-טרירט 46665 אַרבייטסלאָזע, דערונטער בלויז אין לאָדז — 31,341, אין פּאַביאַניץ — 3,674, אין זגערזש — 8.., אין זדונסקאַ-וואָליאַ — 1783, אין טאָמאַשאָוו — 4767, אין קאָנסטאַנטינאָוו 600, אין אַלעקסאַנדער — 301, אין פּיאָטרקאָוו-טריבונאַלסקי — 427 אַרבייטסלאָזע.

אונטערשטיצונגען האָבען די פּאַסט וואָך בעקומען סך-הכל 22,575 אַרבייטסלאָזע.

ווי ס'איז צו זעהן, איז די מחנה אַרבייטסלאָזע נאָך גענוג גרויס; די איז נאָך גענוג שווער און די האָפנונגען זענען לעת-עתה נאָך נישט קיין הויבענע.

ל"ג-בעומר-אויספלוג פון וויז"א

דער פרויען-פעראיין „וויזאָ" „יונג"-„וויזאָ" אָרדענט איין פאַר מיטגלידערינס 2 אויספלוגען. איינער איז דער טראַדיציאָנעלער ל"ג-בעומר אויספלוג, וואָס וועט פאָרקומען דעם ד. ח. 8 פריה מיט די לעהרער און לערינס פון יודישען פרויען-גימנאַזיע קיין ווישניאָווע-גורע. דער צווייטער אויספלוג וועט פאָרקומען דעם 28 3 נאָכמיטאָג פון באַלוטער פּלאַץ „העלענובעק" איינשרייבען קאָן מען ביי פרוי ד"ר ברונדאַ, גדאַנסקאַ און ביי פרוי רעזניק נאַרוטאָוויטש.

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט"

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע זאַל — נאַרוטאָוויטש 20 —
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן

לעצטע אַפּשידס-פאָרשטעלונג פון די אַמערי-קאַנער סטאַרס

אַננאַ און היימאַן יאַקובאָוויטש

פּאַזיטיוו לעצטע מאָל | נוצט אויס די געלעגענהייט צו קומען זעהן און בעוואונדערן אַננאַ יאַקובאָוויטש אין די „אַמעריקאַנער חתונה". דאָס לאָדזער טעאַטער-פּובּליקום קומט זיך געזעגנען די לעצטע וואָך מיט די הערליכע שיינע קאָמישע אָפּערעטע „די אַמעריקאַנער חתונה". כדי אַלע צו געבען די מעגליכקייט צו בעזוכן די וואָך ווערט געשפּ. צו פאָלקס-פּרייזען פון 1 ביז 3 זל. פאָלקס-פּרייזען | פּאַזיטיוו לעצטע מאָל

היינט דינסטאַג, דעם 13-טען אַפּריל פּינקטל. 9 אָווענד
היימאַן יאַקובאָוויטש'ס גרויסע אויפפיהרונג

אַמעריקאַנער חתונה

אין 2 אַקטען מיט פּראָלאָג פון היימאַן יאַקובאָוויטש
הויפּט-ראָלע סאָסטעל אַננאַ יאַקובאָוויטש
הערליכע אויס-שטאַטונג. שיינע קאָסטיומען ספּעציעל. באַלעט

עס איז ספּעציעל אַנגאַזשירט געוואָרען דער אַרטיסט און זינגער פון וואַרשא מיכאַל קליין, און כאַראַקטער-קאָמיקער שלמה הערשקאָוויטש.
בעמערקונג: די פּיעסע ווערט געשפּילט אָן סופלער.

ס'נעמט אַנטייל לויט א.ב. פּרויען: בעזמאַן, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, פעדערמאַן און ליבּראָווסקאַ, מענער צריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבּורגער, נייהויז, פּאָלאַנסקי און ראָקאָה
מוזיקאַלישע לייטונג — ל. זעלמאַן.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

די פערברעכענס געגען די פאָרשריפטען פון אַלגעמיינעם מיליטער-דינסט

וויכטיגע אויפקלערונגען אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן פּאָבּאָר

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם איצטי-גען פּאָבּאָר פון די יאָהרגענג, וואָס וועי-לען פּרוּב. אַריינגעצויגען ווערען אין מיליטער, ווילען מיר אויפמערקזאַם מאַ-כען אויף די פערברעכענס, וואָס ווערען בעגאַנגען געגען די פאָרשריפטען פון אַלגעמיינעם מיליטער-דינסט.

1

די פליכט זיך צו רעגיסטרירען אין די מיליטער-רשימות

א) די פליכט זיך צו רעגיסטרירען אין גמינע-אַמט, אָדער אין קאָנסולאַר-אַמט (אין אויסלאַנד) אין דעם עלטער פון 18 יאָהר.

ב) די פליכט פון 20-יעהריגע צו מעלדען זיך אין די גמינע אָדער אין די קאָמונאַל-אַמטען מיט'ן צוועק צו פער-שרייבען זיך אין די פּאָבּאָר-ליסטעס.

ג) די פליכט צו מעלדען אין דער פּאָוויאַטאָווער אַדמיניסטראַטיווער בּאַדט, אַז מ'האָט פריערין אַנ'אַדרע-ראַטשעניע צוליב'ן סטודיום, אָדער, אַז מען האָט פערלאָזט די לעהר-אַנשטאַלט.

ד) די פליכט פון געוויסע פערזאָנען וואָס אונטערליגען דעם מיליטער פליכט צו מעלדען יעדעס מאָל זייער געענדער-טער אַדרעס.

2

אַלס פערברעכער ווערט אויך פערעכ-נעט דער פאַקט, וואָס מען שטעלט זיך נישט צו אויף אַנ'אויפאָדערונג פון

דער פּאָבּאָר- און קאָמיסאַר-קאָמיסיע.

3

א) דער אַרויספאָהר קיין אויסלאַנד, וואָס קומט נישט פאַר אין הסכם מיט די פאָרשריפטען, וואָס שטעלען פעסט די בעדינגונגען פון אַרויספאָהר פאַר די בירגער אויף וועלכע עס איז חל די פליכט פון מיליטער-דינסט.

ב) דאָס פערלאָזען די פּוילישע גרע-נעצען מיט'ן צוועק אויסצומיידען די מי-ליטער-דינסט.

א) דאָס נישט בעזוכען צוליב דער אונגעגעבען שולד די מיליטערישע לעגיטי-מאַציע, וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָ-רען דורך דער פּאָבּאָר-קאָמיסיע אָדער דורך דער מיליטער-מאַכט.

4

ב) אָוועקגעבען דעם מיליטערישען דאָקומענט אַלס משכון.

ג) דאָס נישט אָנעמען אָדער פער-ניכטען דעם דאָקומענט, די קאַרטאַ פּאָוואָלאַניאַ, וואָס רופט צום מיליטער-דינסט.

5

א) אָנעמען פאַלשע מיטלען מיט'ן צוועק צו בעקומען פאַר זיך אָדער פאַר אַנדערע אַנ'אָדראַטשעניע, אָדער פער-קירצונג פון דער דינסט.

ב) זיך אָדער אַנ'אַנדערן מאַכען פעהלער כדי בעפרייט צו ווערען פון דער דינסט.

6

דאָס וועגבּירען פּוילישע בירגער אין די גרענעצען פון פּוילען צום מיליטער-דינסט אין אַנדערע לענדער.

7

א) צורעדען די פּאָבּאָראָווע זיך נים צוזושטעלען צום מיליטער-דינסט אונ'ם געהערינגען טערמין.

ב) צורעדען צו דעזערציע אָדער צו-העלפען דערצו און בעהאַלטען די דע-זערטערען.

זומער-טעאַטער אין „סקאַלע"-גאָרטען

דאָס טעאַטער שטעהט אונטער די לייטונג פון מאַרק אַרנשטיין.

דעם 24 מאַי ווערט געעפענט דער זומער-סעזאָן פון שטאָטישען טעאַטער אין גאָרטען ביי „סקאַלע" אויף סינקעוויטשאַ 16.

דער לייטער פון זומער און רע-זשיסער פון דעם דאָזיגען זומער-טעאַ-טער איז דער בעוואוסטער יודישער טעאַטער-טוער און רעזשיסער מאַרק אַרנשטיין.

אונ'ם רעפּערטואַר פון דאָזיגען טעאַ-טער געהען אריין די ווערק פון שלום עליכם, שלום אש, פּרץ הירשביין, ווי אויך פון ענגלישע און שפּאַנישע דראַ-מאַטורגען. דאָס טעאַטער ווערט געעפענט מיט שלום אש'ס „מאָטקע גנב" אין דער אינסצעניזאַציע און רעזשי פון מאַרק אַרנשטיין.

פּערקויפטע נשמות

שפּאַנענדער ראָמאַן

(48 פאָרטזעצונג)

— ווי ווייט איז נאָך צו אונזער קוואַרטיר? — האָט בריטשעיד האַסטיג נעפרעגט — ווייל איך בּלאָנקע שוין אַרום נעניג לאַנג.

— מעהר ווייניג אַ שעה צייט, דער וועג איז זעהר אַ פּראָסטער, גלייך מיט דער נאָז

— לאָמיר געהן שנעלער, אַ שאָד יעדע מינוט, דו ווייסט אַלמינג געבען אויף די צוויי, ווייל די נאַכט האָב איך נאָך צו ערלעדיגען אַ וויכטיג שטיקעל אַרבייט, שנעלער, שנעלער, ווייל יעדע סעקונדע איז טייער.

— פאָראויס, פאָראויס! — האָט טויט-פויגעל געשריי-גען אויף די קרעכצענדיגע אַרעסטאַנטען. און ווען מאַרקיז געוויל האָט זיך פערגלוסט צו נעהן מיט פאַמעליכע טריט, האָט ער איהם דערלאַנג אַזאַ קאַפּיע און אונטערשטען טייל קערפּער, אַז דער מיניסטער איז דערנאָך געלאָפען, ווי אַ האָז.

זעהר שנעל זענען זיי יעצט געגאַנגען דורך קאָרידאָרען בּרייטע און שמאָלע, דורך הייקען און לעכער. בריטשעיד מיט דער וואָליזע פאָראויס און הינטער איהם די צוויי מיניסטאָ-רען, צום סוף „טויט-פויגעל", וועלכער האָט זיי כסדר גע-האַלטען און איין יאָגען, מיט'ן מאָמענט, וואָס זיי האָבען נאָר געשטעלט קלענערע טריט.

די צוויי מיניסטאָרען האָבען מורא'דיג געזיפצט, און „טויט-פויגעל" האָט אַלץ געשפּאַסט, וויזענדיג זיי אַלע מאָל דעם פינקעלנדען שטילעט פאַר דער נאָז.

ענדליך האָבען זיי דערזעהען ליכט. דאָס איז געווען אַ אַוזאָג, אַז צו דער רויבער-נעסט איז שוין נישט ווייט. עס

ליבּע מינוט זענען פאַריבּער און בריטשעיד איז בעגריסט גע-וואָרען מיט הויכע אויסגעשריי: „זאָל לעבען! זאָל לע-בען!"

— וואו איז פּלעדער-מויז — האָט בריטשעיד אַ פרעג געטאָן, וואָרפענדיג אַרום זיך שאַרפע בליקען.

— ער איז נישטאָ, נאַטשעלניק.

— גוט — האָט בריטשעיד שטיל געזאָגט צו „טויט-פויגלען" — אויב ער וועט אַהערקומען, בעמיה זיך איהם צו פערהאַלטען ביז מיין צוריקקומען. דו האָסט פערשטאַנען, ער מאָר זיך פון דאָ נישט דערווייטערן.

„טויט-פויגעל" האָט אַ שאָקעל געטאָן מיט'ן קאָפּ

— „פלעדערמויז" האָט געמוזט אָפּטון עפּיס אַ גרויש-קייט — האָט ער געזאָגט מיט אַ געדעמפּטער שטים.

— יאָ, דאָס איז אַ וואַזשנער פויגעל. זייט רוהיג, נאַ-טשעלניק, ווען ער וועט נאָר קומען, וועל איך איהם שוין דאָ פערהאַלטען. אָבער, וואָס אַזוינס האָט ער אָפּגעטון?

— יעצט האָב איך קיין צייט נישט צו דעם. — האָט בריטשעיד געענטפערט — גיב מיר אַ ביסעל וואַסער און אַ האַנטטוך, איך מוז מיר אָפּוואַשען דאָס פּנים פון בלוט.

מען האָט איהם אַלץ שנעל דערלאַנגט. אַ מורא האָט אַלעמען אַרומגענומען, ווען זיי האָבען בעמערקט, ווי בריטשעיד וואַרפט פון זיך אַראָפּ דעם צעריסענעם אָנצוג און טוט זיך אָן אין אַ טייערן קעניגליכען קאָסטיום. פערוואונדערונגס אויסגעשרייען האָבען זיך דערהערט פון אַלע זייטען, ווען בריטשעיד האָט זיך בעוויזען פערקליידעט אַלס פּוילישער פירשט.

— נאַטשעלניק! — האָט אויסגערופען טויט-פויגעל — איהר זעהט ריכטיג אויס, ווי אַ געבוירענער פירשט פון דער מאַמע'ס בויך.

בריטשעיד האָט אַרויסגענומען זיין סאַמעטענע מאַסקע.

— איך וועל איך אויך זיין — האָט ער שטיל געזאָגט — יעצט בּרויך איך נאָך צו האָבען דעם קאָסטיום, אָבער דערנאָך, ביינע חברים, וועלען מיר זיך מיילען מיט די טייערע יענטנער. קודם כל וועל איך פאַרשטעלן אַ גרויס אויסלייז-געלד פאַר די צוויי הויכגעשטעלטע געסט. „טויט-פויגעל", די מוזט זיי היטען, ווי דאָס אויג אין קאָפּ. פער-שטעהט זיך, אַז עס איז אונמעגליך, דאָס זיי זאָלען קאָנען פון דאָ אַנטלויפען. צוויי מענשען מוזען מיך בעגלייטען: זיי מוזען אָנטאָן ליבּרעיעס, זיי זאָלען אויסזעהן אַ-יינער, ווי אַ קוטשער און דער צווייטער, ווי אַ לאַקיי, יעדער פון איינך קאָן גוט פאַהרען און רייטען?

איינער אַ דינסטליכער פערזשוין האָט זיך אָנגערופען.

— וואָלסטו געקאָנט זיך בעמיהען היינט נאָכט צו בעקומען ערגיץ וואו אַנ'אָרענטליכען עקוויפּאַזש — האָט דער נאַטשעלניק געפרעגט.

— יאָ, פאַר געלד ברענג איך באַלד אַזאַ קאַרעטע, אין וועלכער דער מיניסטער אַליין וואָלט זיך אויך נישט גע-שעהמט צו פאָהרען.

— דאָס פרעהט מיך זעהר — האָט בריטשעיד געזאָגט — געלד האָב איך גענוג, אָבער עס איז דאָ ווענינ צייט און איך מאָר מיך נישט פערשפּעטיגען.

אַ צייכען פון אונרוהיגקייט האָט זיך בעוויזען אויף זיין פּנים, אָבער דאָס האָט אָנגעצונדען געדויערט עטליכע סע-קונדען. באַלד איז בריטשעיד ווידער געוואָרען דער מענש מיט'ן אייזערנעם ווילען, וועלכען אַלע האָבען אונבעדינגט גע-מוזט האָרכען.

— נאַטשעלניק! — האָט טויט-פויגעל אַ פרעג געטאָן — וואו זאָלען וויר איהר פאָהרען?

— אין אַנשטאַלט אַריין, — האָט בריטשעיד געענט-פערט — פערבלייבט מיר אַלע געזונד, מיינע פריינד!

די רויבער האָבען זיך שטאַרק געוואונדערט, וואָס בריטשעיד גיט זיי אזא ענטפער, און זיי האָבען גאַרנישט בע-מערקט, ווי ער פערשווינדט צוזאַמען מיט זיינע בעגלייטער אין די לאַנגע פינסטערע קאָרידאָרען.

— בריטשעיד איז מאַקע אַ זעלטען-דריי'סטער — האָט טויט-פויגעל געבּרומט אונטער דער נאָז — עס איז באַמת שווער צו געפינען אַ צווייטען, עהנליכען צו איהם. אָבער איך האָב מורא, אַז זיין דרייסטקייט וועט איהם נאָך אומגליקליך מאַכען.

קיינער האָט נישט געהאַט די דרייסטקייט בריטשעיד'ן אָפּצורעדען פון זיין דרייסטען טאַט. איבערהויפּט האָט זיך קיינער נישט געוואָלט אונטערנעהמען אַזאַ זאַך, ווייל אַלע האָבען גוט געוואוסט, אַז עס וועט נישט העלפען איהם אָפּ צוהאַלטען.

די רויבער האָבען שטאַרק אָבּסערווירט די צוויי עלענ-דע געפאַנגענע, וועלכע זענען געזעסען אין אַ ווינקעל איינ-געקורטשעט, ציטערנדיג אויפ'ן גאַנצען קערפּער.

— צוויי הויפלעך ביינער — האָט „טויט-פויגעל" זיך אָנגערופען מיט שפּאַס — דאָס זענען מכלומר'שט מיניס-טאָרען, כאַ, כאַ, כאַ! — שעהנע פיגורען, מען קאָן נישט זאָגען, אַ רחמנות נעבּיך, אָבער אויפ'ן קעניגליכען הויף זענען דאָ אַ סך אַזעלכע, אָנגעפּודערטע, אויסגעשמירטע, אויבגע-פערפומירטע, עס שלאָגט פון זיי כל המיני ריחות, אך, טפו זאָלען זיי ווערען!

די רויבער האָבען זיך אַלע פונאַנדערגעלאַכט אויפ'ן קול און די צוויי מיניסטאָרען האָבען דערוועגל נעציטערט פון שרעק.

— פּחדנים! — האָט „טויט-פויגעל" געבּרומט מיט שפּאַס — איך האָב נאָך קיינמאָל נישט געזעהען אַזעלכע נעבּעכדיגע מענשען. גיט נאָר קודם כל די בּרילאַנטענע רינג, וואָס איהר טראָגט אויף אייערע הענד, דערנאָך וועל איך אייך פערשליסען דאָ און דער הייל.

(וועט ווייטערע קומען)

וויצע-פּרעזעס פון קהלה-ראַט האָט זיך אָפּגעזאָגט פון אמט

נייער דאָזאר אויפ'ן אָרט פון ה' מענדעלסאָן; דער קהלה-בודזשעט; זיצונג פון קהלה-ראַט.

(ס) דער וויצע-פּרעזעס פון לאָדזשער קהלה-ראַט, ה' אשר מענדעלסאָן (אגודה) האָט צוגעשיקט צום פּרעזעס פון קהלה-ראַט, סען. ש. בורזשינער א בריוו, אַז ער לייגט זיין מאַנדאַט אַלס וויצע-פּרעזעס פון קהלה-ראַט און זאָגט זיך אויך אָפּ פון מאַנדאַט אַלס ראַטמאַן.

אויף זיין אָרט וועט אין קהלה-ראַט אַריינגעהן דער נאָכפאָלגענדער קאַנדידאַט ה' פּתחיה קאַץ.

וועגען שטעל-פערטרעטער פון ה' מענדעלסאָן אַלס וויצע-פּרעזעס פון קהלה-ראַט, ווערען אָנגערופען איינינגע נעמען.

* * *

די בודזשעט-קאָמיסיע ביים לאָדזשער קהלה-ראַט האָט אויף איהר לעצטער זיצונג אָנגענומען דעם קהלה-בודזשעט פאַר 1930. עס זענען דערביי דורכגעפיהרט געוואָרען איינינגע ענדערונגען. איצט בעטרעפט דער בודזשעט עטוואָס אריבער 1 מיליאָן 400.000 זל.

די טעג וועט גערופען ווערען אַן עפענטליכע זיצונג פון קהלה-ראַט. עס וועלען זיך אָנהויבען די בודזשעט-דעבאַטען. עס איז אויך ניט אויסגעשלאָסען, אַז די זיצונג זאָל אויסוועהלען א וויצע-פּרעזעס.

דעמאָנסטראַציע פון אַרבייטסלאָזע פאַר'ן לאָדזשער מאַגיסטראַט

(א) א גרויסע גרופּע אַרבייטסלאָזע האָט זיך נעכטען פערזאַמעלט פאַר דער שטאָטישער קאַנאַליזאַציע-אַפּטיילונג (נאַרוטאָוויטשאַ 2), געוואָלט זיך אַריינרייסען אין קאַבינעט צום לאַווניק און פון איהם צו פאָדערן אָנצונעמען אַרבייטער צו עפענטליכע אַרבייטען. דערווייל איז אָנגעקומען פּאָליציי, וועלכע האָט די אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען דעם לאַווניק אין די אויגען מיאוס געזידעלט, צוטריבען.

שטעקענס און א בלאַנקע שווערד פאָכען איבער די קעפּ

פון יודישע דורכגעהער אויף אַלט-שטאָט

אַוואַנטורע אויף וואָלבאָרסקאַ גאַס

צווישען דער יודישער בעפעלקערונג האָט נעכטען פאַרמיטאָג אַרויסגערופען גרויס אויפרעגונג אַנ'אַוואַנטורע, וואָס צוויי שכּורים אין בעגלייטונג פון א שכּור'ן זעלנער האָבען געמאַכט אויף וואָלבאָרסקאַ גאַס.

די דערמאָנטע דריי שכּורים זענען אַריין אין א יודישער שענק נאָך בראַנפען, כדי „צו בעגיסען“.. אין דער שענק האָבען די בגילופין'דיגע פּאַרשוינען קיין בראַנפען ניט בעקומען. זיי זענען דעריבער אַרויס אויף דער גאַס צורייצטע און האָבען גענומען שלאָגען אַלע יודישע דורכגעהער. דערביי האָט דער זעלנער געפאָכעט מיט דער בלאַנקער שווערד איבער די קעפּ פון די פערבייגעהער. עס איז ענטשטאַנען א געוואַלדיגע פּאַניק. מענער, פרויען און יונגע קינדער זענען געלאָפען מיט געוואַלדען איבער גאַנץ אַלט-שטאָט.

איינינגע דרייסטע יודישע פערבייגעהער האָבען זיך אַפילו געוואָרפען אויף די אַוואַנטוריסטען. און איינינגע יודען האָבען דערביי בעקומען לייכטע וואונדען מיט דער שווערד און שטעקענס.

א דאַנק דער אינטערווענץ פון אָנגעקומענע פּאָליציאַנטען, האָבען די אַוואַנטורען אויפגעהערט און די שכּורים זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט.

רינג-קאַמפּען אין צירק

פּאַשאַה בעזיגט דעם וועלט-מייסטער יאַגאַ.

נעכטען האָבען געקעמפּט פאָלגענדע 4 פּאָר: קלעע—גריקוס, דער קאַמף האָט זיך געענדיגט אָהן רעזולטאַט.

דעביע — לע פּאָור, געזיגט האָט דעביע אין דער 26. מינוט, לעגענדיג לע פּאָור'ן אויף ביידע לאָפּאַטקעס דורך א פאָרער-פּאָס גריף.

דער דריטער קאַמף איז פאָרגעקומען אום דעם ערשטען פּרייז צווישען דעם יודישען גבור פּאַשאַה און דעם וועלט-מייסטער יאַגאַ. דער קאַמף ווערט געפיהרט זעהר פערביטערט פון ביידע צדדים, ווייל עס איז א רעצידיווענדער קאַמף. פּאַשאַה לעגט יאַגאַ'ן אין דער 33 מינוט דורך אַן ערלויבטען שלוסעל-גריף. יאַגאַ מאַכט דעם אָנשטעל, דאָס ער איז קראַנק, און טענה'ט אַז פּאַשאַה האָט איהם געגעבען מיט'ן פוס א קאָפּיע אין דער זייט. די ריכטער נעמען זיין ערקלערונג ניט אָן, און אַנערקענען פּאַשאַה'ן אַלס זיגער.

די לעצטע קעמפּענדע פּאָר זענען געווען שטעקער — פערינגער, דער קאַמף האָט געדויערט 18 מינוט און איז געפיהרט געוואָרען אין א שאַרפער טעמפּאָ. געזיגט האָט שטעקער דורך א סופּלעס.

איינבּרוך אין דער פאַבריק פון הירשבערג און ווילטשינסקי

(א) אין דער פאַרלעצטער נאַכט האָבען אומבעקאַנטע גנבים דורך אַן איינבּרוך זיך אַריינבעקומען אין דער טריקאָטאַזש-פאַבריק פון הירשבערג און ווילטשינסקי (אַלעע קאָשטשושקי 23). די גנבים זענען אין מיטען דער „אַרבייט“ געשטערט געוואָרען דורך א נאָהענטען רויש, וואָס איז געקומען פון גאַס. זיי זענען נעלם געוואָרען און איבערגעלאָזט זעק מיט איינגעפּאַקטע סחורה.

ריינגעוואַשען א יודישען יונגערמאַן פון א שווערער מאָרד-בעשולדיגונג

אַפּעלאַציע-געריכט איז מבטל דעם אורטייל פון 8 יאָהר שווערע תפיסה פאַר א יודישען „באַנדיט“

(§) מיט א צייט צוריק איז דורכ'ן לאָדזשער קרייז-געריכט פערמישפּט געוואָרען אויף 8 יאָהר שווערע תפיסה דער אַלעקסאַנדרער יוד שלמה האָלצמאַן פאַר אויספיהרען דעם מאָרד איבער דעם קאָנסטאַנטינער סוחר אַהרן קאַלניעזש.

אין דער נאַכט פון 4. אויפ'ן 5. דעצעמבער 1928 האָבען זיך אין שלמה לייב קאַלניעזש'ס דירה אין קאָנסטאַנטין (פרייהייטס-פּלאַץ 3) אַריינגעריסען 2 באַנדיטען, וועלכע האָבען מיט רעוואָלווערען אין די הענט טעראָריזירט די שטובינגע, אַלע, וואָס עס האָט זיך געלאָזט צוגערויבט און דערנאָך זענען זיי פערשוואונדען אין דער נאַכט-פינסטערניש. דער זוהן פון בערויבטען סוחר, אַהרן קאַלניעזש האָט אין די נאַכט-וועש נאָכגעיאָגט די באַנדיטען, וועלכע האָבען איהם דערהרג'עט מיט א פּאָר רעוואָלווער-שאָסען.

די אונטערזוכונגס-אויספאָרשונג האָט בעוויזען, אַז די אויספיהרער פון דעם מאָרד האָבען געקענט זיין ניט קיין אַנדערע, ווי דער בלוטיגער רוצח ראָמאַן שטשעשטשינסקי און דער מיטגליד פון זיין באַנדע שלמה האָלצמאַן. ביידע זענען זיי אַרעסטירט געוואָרען. האָלצמאַן איז פערמישפּט געוואָרען אויף 8 יאָהר שווערע תפיסה. ער האָט אַפּעלירט אויפ'ן אורטייל. דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט האָלצמאַנ'ען בעפרייט פון דער שולד און פון דער שטראָף.

א גאַנצער קוואַרטאַל אָהן ליכט

(ב) נעכטען אָוונט איז די עלעקטראָוונייע צוגעטרעטען צו פערריכטען דעם קאַבעל אויף דער שטח פון אל. קאָשטשושקי, אַנדזשעיאַ, גדאַנסקאַ און בענעדיקטאַ. די עלעקטרישע גאַסען-לאָמפּען און אין די הייזער האָבען דעריבער ניט געהאַט קיין ליכט.

צוזאַמענשטויס פון צוויי פוהרען

(ב) אויף קילינסקי גאַס האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען 2 פוהרען מיט סחורה, דער פוהרמאַן אַבראַם שמאַנסקי איז אַראָפּגעפאַלען פון וואַגען און זיך בעשעדיגט דעם גאַנצען קערפּער. ביידע פוהרען זענען צושעדיגט געוואָרען.

וואָס ווערט היינט געשפּילט

אין טעאַטער | אין קינא

פילהאַרמאָניע: „די אַמעריקאַנער התונה“

שטאָטיש טעאַטער: „דער בראַווער זעלנער שווייק“.

פּאָפּולאַרני: „פאַן געלדהאַב“

קאַסינאָ: „האַדזשי מוראַט“,

ספּלענדיד: „די מעלאָדיע פון הערצער“

גראַנד-קינאָ. „די ריטער פון ליבעס-געשעפטען“,

לונאַ: „די גרינע בריגאַדע“

קאַפּיטאָל: קלאַנג-פילם „נח'ס תבה“

וואַכענטאַ: „שפּעטע ליבע און טרעהרען“

מימאָזאַ: „דער ראָמאַן פון א מאָדערן פרייליין“.

פּשעדוואָשניע: „ליבע און פייער“

אַשוריאַסאָווי: „הייליגער ליגען“.

ווער דאַרף זיך היינט שטעלען צום פּאָבאָר?

(§) היינט דעם 13-טן מאַי דאַרפען זיך צושטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 1 (זאַקאָנטנאַ 82) די געבוירענע אין יאָהר 1909 פון ר. 3. קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט —

M N

פאַר דער קאָמיסיע נומער 2 (אָגראָדאָוואַ 34) דאַרפען שטעהן די געבוירענע אין 1909 וואָס וואוינען אין 4. קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט —

K

פאַר דער קאָמיסיע נומער 3 (קאָשטשושקי 21) דאַרפען שטעהען די געבוירענע אין 1908 (עדראָטשעניעס) וואָס וואוינען אין 4-טען קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן פון Ł ביז Ż איינשליסליך.

די פּאָבאָר-קאָמיסיעס הויבען אָן אַרבייטען פון 8 פריה. די פּאָבאָראָווע מוזען מיטנעמען זייערע פּערזענליכע דאָקומענטען, אַדראָטשעניע-קאַרטען אָדער בעשטעטיגונגען פון דער רעגיסטראַציע.

—:0:—

אָפּקלאַנגען פון דער מוראדיגער שרפה אין צבי ליטווין'ס פאַבריק

(ב) די אויספאָרשונג, וואָס ווערט געפיהרט אַרום דער מוראדיגער פאַבריקס-שרפה אויף קאָפּערניק גאַס 58/56 איז זעהר בעשווערט, ווייל דער גאַנצער בנין איז אָפּגעברענט און עס זענען ניט איבערגעבליבען קיין שום שפּורען, וואָס זאָלען קאָנען ערקלערען די סבות פון דער שרפה.

מען איז זיך משער, אַז די שרפה איז פערורזאַכט געוואָרען פון א קורץ-שלוס. עס איז אויך פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די אַסעקוראַנץ דעקט ווייט ניט די היזקות פון די געליטענע.

קאָוונער סוחרים קומען לאָדז

אָנקניפּען האַנדעלס-בעציהונגען?

ווי מיר דערוויסען זיך, דאַרף דעם 20 מאַי אַראָפּקומען קיין ווילנא א דעלעגאַציע פון סוחרים-פערבאַנד אין קאָוונע, וועלכע וועט דאָרט אָנקניפּען האַנדעלס-בעציהונגען.

די זעלבע דעלעגאַציע וועט אויך בעזוכען לאָדז, ביאַליסטאָק, שלעזיען א. אז. וו.

די פּוילישע סחורות האָבען גרויס ערפאָלג אין ליטא און כמעט יעדען טאָג פיהרט מען אַריבער דורך דער גרענעץ ראַטשקי קיין ליטא 5—10 וואַגאָן סחורה פון דער פּוילישער פּראָדוקציע, מעהרסטענטייל מאַנופאַקטור, קויהלען, אייזען און נאַפט.

8 יאָהר תפיסה פאַר ערמאָרדען א שוואָגער

(§) ניט לאַנג צוריק האָבען מיר מיטגעטיילט וועגען א מאָרד, וואָס איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין דאָרף קאַבילקאַ. דורכ'ן פערסטער איז דערשאָסען געוואָרען דער פּויער קאַלאַשינסקי. דער מערדער איז געווען זיין שוואָגער, אַדאַם קושעל.

נעכטען איז דער מערדער געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק. ער איז פערמישפּט געוואָרען אויף 8 יאָהר שווערע תפיסה.

Gimnazjum Humanistyczne Męskie

I. Kacenelsona

Cegielniana 28, tel. 151-79

די קאַנצעלאַריע נעמט אָן איינמעלדונגען פון נייע שילער טאָגטעגליך פון 9 פריה ביז 2 מיטאָג און פון 5 ביז 7 נאָכמיטאָג

די דירעקציע.

דער ערשטער אַרויסטריט פון דער העבּרעאישער סטודיע

דער דאָנערשטאַג'דיגער אָוונט, וואָס די העבּרעאישע סטודיע האָט געגעבען אין קאַמעראַל-טעאַטער, איז געווען אַנ'אמת'ער יום-טוב פאַר דעם געקליבענעם עולם, ווי אויך פאַר דעם העבּרעאישען קינסטלערישען וואָרט. פון דעם, וואָס עס איז אויפגעפיהרט געוואָרען, האָט זיך אויסגעצייכענט דער איינאַקטער פון יצחק קאַצענעלסאָן „קיבוץ גליות“. א ווערק פאַר דער יוגענד, ממש א געווינס פאַר דער סצענע. דער „קיבוץ גליות“ האָט אַלע מעלות פון אַנ'אומיטעלבאַר בעסער ווערק. דאָס טיפסטע ווערט אַרויסגעזאָגט לייכט, דאָס וואונדערליכסטע איז אַזוי נאַטירליך, אויך פון דער לבנה אַראָפּ, — וואָס קען שוין זיין פאַנטאַסטישער? און דאָך איז ער אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם „קיבוץ גליות“ אַזוי פערשטענדליך! ניט האָבענדיג קיין אָרט אויף דער ערד קלעטערט א יוד אַרויף מיט זיין זעקעל און וואַנדער-שטעקען אויף דער לבנה, שווימט מיט איהר צווישען די פּלאַנעטען ווי צווישען טויטע צווישען לעבעדיגע שטערען, און זוכט פּרנסה...

ד"ר פרענקעל איז אין דעם אָוונט, אַזוי צו זאָגען, געווען דער קאָנפעראַנסיע. ער האָט פאַר די, וואָס פערשטעהען שוואַך העבּרעאיש, געגעבען א קיצור פון דעם, וואָס וועט ווערען אויפגעפיהרט. ער האָט אָבער די אידעע פון „קיבוץ גליות“ ניט גוט אויפגעפאַסט, ערקלערענדיג אַז דאָס ווערק הויבט זיך אָן פון א שפּאַס, און אין פערלויף פון דער ווייטערדיגער האַנדלונג בעקומט עס דעם טיפען ערנסט עס איז אויפ'ן וועג קיין ירושלים.

דער פּאַסטוך נחמיה לעגט דעם שלאָפענדיגען פּאַסטוך אליהו צוקאָפּענס א פּעקעל זאַכען. דאָס זאָל זיין אליהו-הנביא'ס באָרד, מאַנטעל און גאַרטעל. פון אַלע וועגען קומען אָן מיט שטויב פון גאָר דער וועלט אויף זייערע פיס, זיי, די פאַרוואַגלטע, גוישינגען זיך אין א טרייסט, ווער וועט זיי אַנטקעגען קומען, ווער וועט זיי טרייסטען? ווען ניט אליהו הנביא... נחמיה שפּאַסט ניט, ער נאַרט היפּש אָפּ. אין דעם סוף פון „קיבוץ גליות“ דערהערט דער פּאַסטוך אליהו ווידער דעם פערבאָרגענעם נחמיה'ס קול, ווי פון הימעל: טו אויס די קליידער, נעם אַראָפּ די באָרד — זיי זענען ניט דעם נביא'ס... איך האָב דיך אָפּגענאַרט!

און דער פּאַסטוך ענטפערט: „עפּעס וואָס האָסטו מיר אָ, נביא, געשאָנקען! דערויף דונערט דעם פערשטעלטען נחמיה'ס שטים: דאָס האָט אין דיר געברענט מיין פייער! דער פּאַסטוך רופט אויס מיט פרייד: אַנשטאָט קליידער האָסטו מיר דיין פייער געשאָנקען! און נחמיה ענדיגט פון צווישען די בערג: היט דאָס פייער אָפּ און האַרצען אין ריינעם!

ד"ר פרענקעל האָט געהאַט א טעות: אַזוי שפּאַסט מען ניט! די סטודיאַנטען אַלע, ווי איבערגעגעבענע, און עטליכע פון זיי אין א גרויסער מאָס בעגאַבט, האָבען זעהר געלונגען קרעאירט די פערשיידענאַרטיגע טיפּען, וואָס זענען פאַר די אויגען פון די צושויער, ווי אין א קאַליידאָסקאָפּ, יעדער מיט זיין וועה און פרייד, יעדער מיט זיין טרעל און טאַנץ.

עס דאַרף בעמערקט ווערען, אַז ווען דאָס רעדען פון די שפּילער זאָל ניט זיין אַזוי געדעמפּט, כמעט פערשטיקט, און דער טעמפּאָ ערטער ווייז שוין ווען צו פיל צוצויגען — וואָלט דער איינדרוק געווען א שטאַרקערער און גאַנצער. אַז די אַרטיסטען, אַז די צושויער וואָלטען זיך געפיהלט בעפרידיגטער.

בנוגע „קיבוץ גליות“ און „משיח בן יוסף“ פון ב. שטיינמאַן דאַרפען די בעמערקונגען געמאַכט ווערען אין אַלעם.

דעם גרעסטען דאַנק און אָנערקענונג קומט דעם גייסטרייכען און בעגאַבטען רעזשיסער ה' ווערשבינסקי'ן, וואָס האָט מיט אַזוי פיל פערשטענדניש דורכגעפיהרט זיין שווערע אויפגאַבע: אַרטיסטיש אַוועקשטעלען אַנסאַמבל-שפּילען מיט נאָר יונגע סטודיאַנטען.

א גרויסען טייל אין דעם ערפאָלג האָט אויך דער בעגאַבטער מוזיקער פּראָפ. פייווישעס, די געלונגענע מוזיקאַלישע נומערן, די עקזאָטישע, אינ'ם חסידישען נוסח, מעלאָדיען האָבען א סך בעלעבט, ערקלערט און בעשיינט דאָס העבּרעאישע וואָרט און געדאַנק.

לעצטענס איז עס געוואָרען א מאָדע-זאַך: די מוזיק-אילוסטראַציע. עס געלינגט אָבער זעלטען אַזוי, ווי דעם דערמאָנטען מוזיקער, וואָס האָט אַרויסגעוויזען אַזוי פיל געשמאַק און פיינקייט.

וואָס מעהר אַזעלכע ימים טובים פון יודישער קונסט.

נ. מ—ל

חיים כהנא'ס אויסשטעלונג

סקולפּטור-ווערק אין מעטאַל

חיים כהנא רעפּרעזענטירט זיך דאָסמאָל מיט אַנ'ערך 70 ווערק, פון וועלכע עס שיינט זיך קלאָר אַרויס זיין קינסטלערישע אינדיווידואַליטעט.

מעטאַלאָפּלאַסטיק איז אין דער יודישער קונסט איגענטליך שוין ניט קיין נייעס. מאַרק שוואַרץ, דער אונרוהיגער מייסטער פון פּענזעל און דלאָטע, האָט נאָך מיט א רייה יאָהרען צוריק געמאַכט אין דער יודישער וועלט די ענטפלעקונג פון דער גרויסקייט און שעהנקייט פון דעם סקולפּטור-ווערק אין מעש, קופּער, כינעזישער זילבער און בראָנז.

„דאָס אַלט-קינסטלערישע האַנדווערק מוז אויפגעלעבט ווערען. דער [illegible] קולטור-אוצר טאָר ניט פערלוירען געהן פאַר דער יודישער קולטור-געשיכטע.“

חיים כהנא'ס קינסטלערישע אינטואיציע האָט דער רוף א רייז געטאָן. ער האָט פערטוישט פּאַרב און פּענזעל אויף האַמער און דלאָטע און גענומען העמערן אין קופּער און מעש יודישע שוהל-מאָטיווען, יודישע אָרנאַמענטען — יודישקייט מיט אַלע איהרע פּיטשעווקעס.

און דער פּרוב איז אויסגעפאַלען גליקליך, סיי פאַר'ן קינסטלער, סיי פאַר דער יודישער קונסט, וואָס האָט געוואַרט אויף תיקון ניט בלויז בנוגע די נאָך-פאַרהאַנענע עסטעטישע איבערבלייבסעלעכצען פון דער פערצייטישער יודישער שוהל, יודישען בית-עולמין מיט זייער אַנטיק-אַרטיגע קונסט-אוצרות, נאָר אויך אַרויסהויבען פון איינזינגער פערגעסענהייט די דאָזיגע ניט אָפּגעשאַצטע יודישע קינסטלערישע ווערטען.

אין ח. כהנא'ס מעטאַלאָפּלאַסטישע סקולפּטור-אַרבייטען בעקומט דאָס געבוט דעם געוווינשענסטען תיקון.

מיט א סך פלייס, מיה און פערשטענדניש פאַר דער זאַך, קריגט כהנא אַרויס פון די פערוואָרפענסטע ווינקלען די לעצטע, טיילמאָל אָפּגעריבענע שפּורען פון יודישער שעהנקייט, בעהויכט עס מיט קינסטלערישער קראַפט און שוואונג, און דערקוויקט אַזוי אַרום אונזער אויג מיט זיינע איידעלע לייטונגען.

אָבער ביי די מעהרסטע ווערק זיינע, בלייבט כהנא ניט בלויז דער בעגלייטער פון אָפּגעפונענעם מאָטיוו; ניט בלויז די געניטקייט פון אַמאָליגען יודישען קינסטלער-האַנדווערקער מערקט זיך אויף זיין אַרבייט, נאָר אויך זיין אייגענע ווירדיגע קראַפט און אינטואיציע. זיינע ווערק בעזיצען אַלע אַטריבוטען פון עכטע קונסט-שאַפונגען, סיי אין זייער סובטעלער צייכנונג, סיי אין זייער פּרעציזער אויספיהרונג, ווי אויך אין דער גלענצענדער פערספּעקטיווע.

נאָך א כאַראַקטעריסטישער מאָמענט, שיידט זיך אַרויס ביי כהנא'ן דעם קינסטלער ניט נאָר, וואָס ער בעמיהט זיך צו זיין אָריגינעל אין די מאָטיווען, וועלכער טרעפט אָן פערטיגע אין די מקומות-קדושות, פון וואַנען ער נעמט דאָס רוב פון זיינע סוזשעטען — אין זייער אויספיהרונג זעהט זיך די אָריגינאַליטעט, די קינסטלערישע אייגענשאַפט פון סקולפּטאָר. אומעטום קריגט ער אַרויס דאָס אייגענאַרטיגע, דאָס ספּעציפישע, וואָס פּאַסט זיך נאָר צו ח. כהנא'ס אופן פון אונטערפערטיגען זיינע מאָטיווען, א מצה-טעלער איז פערזעהן מיט א פּאַסטוך, א שעפּעלע און א צושטראַהלטע זון איבער זיי. דער „גן-עדן“ ברענגט ביי איהם א לייב און א לעמעלע, פערזאָניפיצירט אַלס אדם און חוה. דער לויפענדיגער הירש איז אין כהנא'ס אויספיהרונג אַזוי עכט-יודיש, אַז פון פאָרענט און פון הינטען זענען פאַר איהם אויסגעוואַקסען אַזעלכע ביימלעך, וואָס וואַקסען נאָר אין ארץ-ישראל. א שטעדעל צו א מזוזה און די סתם אָרנאַמענטען, וואָס זענען אַפּליר פון הינטער כהנא'ס דלאָטע זענען ווי אַרויסגעשפּראָצט פון די הגדה'ס און שער-בלעטער פון אַלטע חומשים.

בכלל זענען כהנא'ס פּלאַקאַטען, קינקעטען, טעלער, וואַנד-לייכטער, סטיריעס דורכגעזאַפּט מיט אַלט-יודישען סינאַגאָגאַלען נוסח. דער קינסטלער האָט אָבער אויך חוש פאַר פאָלקסטימליכקייט. זיין ווערק „גלות“ איז א פּראַכט; די יודישע קעפּ, די דאַווענדיגע יודען מיט די בערד, מיט די שפּאַקולען זענען אַרבייטען פון עכטער קינסטלערישער מדרגה.

ס'וואָלט געווען א זינד ניט צו דערמאָנען כהנא'ס פיינע מאַגאַבען-סטיריעס, די נאָנעם און די פאָלקסטימליכע אַרטישע מאָטיווען.

מיט זיין אויסשטעלונג שטעלט זיך כהנא אויס א גלענצענדער צייגניש אַלס קינסטלער, וואָס וועט אין דער צוקונפט אַרויסגעהן מיט זיין האַמער און דלאָטע אויפ'ן ברייטען שליאַך פון טיף-פערצווייגטען יודישען פאָלקס-מאָטיוו.

י. ט.

צו דעם ברוטאלען אנפאל אויף די מאדזשיצער חסידים

אַנ׳ענטפער דעם ה׳ שב״ש (הויז-ווירט פון פולנאצנא 22)

אין „לאדזשער טאגעבלאט" נומער 98 איז געווען פערעפענטליכט א מיאוס׳ער אנפאל דורכ׳ן הויז-ווירט שב״ש (בונם שארפאץ) פון פולנאצנא 22 אויף די חסידים פון מאדזשיצער שטיבעל, וואס געפונט זיך אין דער מאנטען הויז. למען האמת בעטען מיר צו געבען פלאץ פאר פאלגענדער ערקלערונג:

דאס מאדזשיצער שטיבעל געפונט זיך שוין אויף פולנאצנא 22 זינט 15 יאהר. צוליב׳ן קריזיס זענען מיר געבליבען הונטערשטעליג מיטע 4 קווארטאל דירה-געלד, ווען דער מאדזשיצער רבי שליט״א איז לעצטענס געווען אין לאדז, האט ה׳ שארפאץ זיך געווענדעט צום רבי׳ן וועגען דירה-געלד. דאן איז געקומען צו אַן איינפארשטענדניס צווישען אונז חסידים מיט׳ן הויז-ווירט אויף אזא אופן, אז פאר פסח זאלען מיר איהם בעצאהלען פאר 2 קווארטאל דירה-געלד, און אז מיר זאלען בסדר דעקען דאס לויפענדע דירה-געלד. אויב עס וועט זיך אי״ה פערבעסערן, וועלען מיר איהם בעצאהלען פאר די אנדערע 2 קווארטאל. ערב פסח איז איהם טאקע בעצאהלט געווארען פאר 2 קווארטאל.

פאר 2 וואכען שבת, איז ה׳ שארפ-ארץ, דער פרומער יוד מיט׳ן ברייטען סאמעטענעם הוטעל, צוזאמען מיט זיין זוהן פלוצלונג אריינגעפאלען אין שטיבעל און געפאדערט מ׳זאל איהם תיכף בעצאהלען פאר די לעצטע 2 קווארטאל דירה-געלד. דערביי איז ער ארוים מיט פליגעלע זלזולים, געשטערט קריאת התורה און געלארעמט, אז ער וועט אונז די חסידים ארויסווארפען ווי די הינט פון „קוה-שטאל". די נידערטרעכטיגע קניט האט שטארק אויפגערעגט די מתפללים, וועלכע האבען איהם געוואלט צוברעכען די ביינער. יעצט בעדויערן מיר, וואס מען האט ווירקליך דאס עולם געשטערט דאס היציגען בעל-הבית מקיים-פסק צו זיין. ער האט דאס פשר פערדינט, ער משפט זיך בסדר ארום מיט זיינע לאקאטארן. ס׳געהט נישט ארויבער אין וואך, אז ער זאל נישט זיין עטליכע מעג אין די סאנדוס. אז ער זאל נישט לוצוטורען דאס לעצטע האב און גוטס ביי זיינע ארימע לאקא-טארן. ביי דער געלעגנהייט, זאל דא דערמאנט ווערן, אז דער זעלבער פרי-מער יוד, וועלכען מען האט שוין געהייסען מוחל זיין פון זיין שטיבעל, וואו ער האט געדאווענט, האט זיין ארימען לאקאטאר יאסעל א. פריימאג פאר ליבט צונגדען צונעמען דורכ׳ן קאמארניק 2 זילבערנע לייכטער, און אנ׳ארימען איינ-וואוינער פערקויפט 2 ניי-מאשינען, מיט וועלכע ער האט זיך מפרנס געווען, וואס האט שפעטער געמוזט בעצאהלען די קרישטאלענע קויפער׳ס 50 זל. אפ-טרעט-געלד, און נאך פיל אנדערע „מעשים טובים" קאן מען פערציילען וועגען אט דעם פיינעם יוד, מיר בעגנו-גענען זיך נאר פארלויפיג מיט דעם ענט פער אויף זיין אנפאל, און מיר פאדערן איהם אויף אי״ה זונטאג אין ראבינאט לדין.

מיט דרך

חסידים ד׳מאדזיץ (פולנאצנא 22).

פראוואקאטאר אזעוו

ענדע פון זייט 3.

מעהר איבער ווי צו שוסען זיך!

— איך וועל זיך טאקע אריינלאזען א קויל און קאפ אויב נאר עס וועט זיך ארויסשטעלען, אז אזעף איז נישט קיין פראוואקאטאר! — האט איהר בורצעוו נעענטפערט

און א קויל אין קאפ האט זיך טאקע שפעטער א בוסעל אריינגעלאזען איינע א יודישע טאכטער, בעלא לאפינא, וואס איז געווען א מיטגליד פון אזעפ׳ס קאמף-ארגאניזאציע און אנטוויקלענגומען אלס עדות אינ׳ם עהרען-געריכט.

עס האט געמוזט נעמען א לאנגע צייט ביז די „עס-ערען" האבען אנגעהויבען גלויבען אין אזעפ׳ס פעררעטט..

פולשטענדיג זיכער זענען זיי געווארען ערשט דאן, ווען אזעף האט זיך סוף כל סוף אפגעטראגען מיט זיין געליבטער „מושי" קיין אויסלאנד, מיטנעמענדיג פונ׳ם פאליציי-דעפארטאמענט עטליכע פעסער, וועלכע ער זאל קאנען ביימען, ווי הענדשקעס ביי יעטוועדען גוטי-ספאל.

דאס אמת׳ע ווייב זיינע, מיט וועלכער ער האט חתונה געהאט נאך זייענדיג א סטודענט אין קארלסרוהע, האט איהם אוועקגעווארפען ווי נאר זי האט זיך דערוואוסט וועגען זיינע פראוואקאציעס. איז איהם פערבליבען נישט מעהר ווי די דייטשע זינגערין „מושי", מיט וועלכער ער האט געפיהרט א לובע נאך זייענדיג אין פעטערבורג און זי, די דייטשקע, האט עם איהם, אזעפ׳ן, נעדארפט אריינ-פיהרען אין א ניי לעבען און שיצען איהם פון א ביז אויג.

האט ער מיט איהר קודם כל דורכגע-מאכט א שטיקעל וועלט-רייזע, ווי ער וואלט מיט איהר אפארשט חתונה גע-האט. געווען מיט איהר אין איטאליען, גריכענלאנד, מצרים און אנדערע לענ-דער, און נאכדעם זיך בעזעצט אין בער-לין, ווי קיינמאל נארנישט געוועזן.

פאר די יאהרען פון זיין פראוואקא-טארישער טעטיגקייט האט ער קענטיג אנגעזאמעלט גענוג געלד, ווייל אויף דער דירה אליין, וואס ער האט איינגעאר-דענט אין בערלין, האט ער אויסגעגעבען פיי הונדערט טויזענד מארק (קארגע 25 טויזענד דאלאר).

אויף דעם איבריגען געלד האט ער אנ-געהויבען שפילען אויף דער בערזע און אויך אין קארטען.

מען פלעגט איהם אפט טרעפען אין די סאמע פיינע קור-ערטער פון דייטש-לאנד, וואו ער פלעגט לאנגע שעה׳ן פער-ברענגען ביי די גרינע טישען און קיי-נעם פון די מיטשפילער איז גארנישט איינגעפאלען, אז דער ה׳ נוימייער איז דאך דער וועלט-בערימהמטער פראוואקא-טאר אזעף.

(דאס ווייטערע קומט)

ראדיא פראגראם

דינסטאג, 13 מאי

לאדז (233,8) 11.30—11.45 אינלענדישע פרע-סע איבערזיכט (פ.א.ט.), 12.05—11.58 שעה צייכען, 13.10 - 12.10 שולע ראדיא פריהמארגען, 15 ווירט-שאפטליכער קאמוניקאט (פון ווארשא), 15.45-15,20 פארלעזונג א.ט. „מוזיק און מאטעמאטיק" פון פראפ. ג. טאלחינסקי (טראנסמ. פון ווארשא), 15,45 „פליה רגע" (פון ווארשא), 17.15—16.15 גראמאפאן פלי-טען מוזיק, 17.45 נאכמיטאג קאנצערט (טראנסמ. פון ווארשא), 18.45 פעדשידענעס-לאדזער, 19.10 ווירט-שאפטליכער קאמוניקאט, 19.25 פעליעטאן „דער פערברעכער, זיין אפפער אין די פאליציי" (טראנסמ. פון ווארשא), 19.50 טראנסמיסיע פון דער פוזנער אפערע „פליס" (אפערע), אין דער פויזע—טעגלי-כע ראדיא-פרעסע, נאכ׳ן קאנצערט: ה׳ [illegible] פאלי ציי און ספארט בעריכטען, ווי אויך [illegible] טראנסמיס יעס פון אויסלענדישע סטאציעס. לעצטע „פ.א.ט." ידיעות פאר די אבטיילונגען.

אויסלענדישער ראדיא-פראגראם.

האמבורג (372) 20 „די שיסטער פרינצעסין" (אפערעטע), 20 בערלין (403) פון טראנסמיסיע שטאטישען טעאטער אין באזעל „דאן זשואן" (א-פערע) פאריז (1725) 21 „די גרויס פירשטין פון געראלשטיין" (אפערעטע), רוים (441) 21.02 ווא-קאלער-אינסטרומענטאל קאנצערט, מיט בעטייליגונג פון ווירטאוז מאריא קארטיג.

אין דער היינטיגער צייט, שפארען הייסט פערדינען! בעשפייזענדיג זיך אין רעסטאראן Moulin-Rouge מאניושקי 1, — טעל. 111-04 —

וועסטו א סך שפארן! פון היינט אן פון 12 ביז 4 עסען מיר ארויס שמאקהאפטע און זעטיגע מיטאגען פון 3 געננג פאר 2.25 זל. פון 7—12 אוונד-ברויט פון 3 געננג פאר 2 זל. מיט פיש — און — קלויסקעלעך 3 זל.

שנעלע און סאלידע בעדינונג — אונטער דער לייטונג פון געוו. אינהאבער פון „מעטראפאל" ה׳ קארנגאלד

מיטאגען ווערן אויך א היים געשיקט

קינא ZACHĘTA זגערזשער 26

היינט און טעגליך! א דראמא פון גרויסע געפיהלען פון דעם מענש — אין די — הויפט-ראלען:

שאפען׳ס ליבע און טרעהרען

Pierre Blauchar, Zofja Zajączkowska i Stefan Czacki

אין קורצען: „די ליבע און פלאמען"

מעבעל שלאפצימער, עס-צימער, און קיכענמעבעל געלעגענהייטליך צו פערקויפען גדאנסקא 38, וו. 3. עלעקטרישער גלאק. פון 2—5.

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,

בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום. איבער דעם זאלסטו קומען אין מיין רעכטסקאנסולטענטו-ביורא צו ה׳ מאנעלא, זאכאדניא 52 פיעטריקאווער 17 טעלעפאן 148-79

וואו ס׳ווערט פינקטליך און געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס אדוואלאניעס, קלאוזולעס, זאפעזפיעטשע-ניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, וועגן דירות אין אוזשאנד ראזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט פיעטריקאווער 17

א פראנט-קעלער אויף נאוואמיעסקא גאס איבערצוגעבען ביים רזשאנדצע גינצבורג פיעטריקאווער 21

טוך- און קארט-לאגער Sz. Maroko, Łódź נאוואמיעסקא 2 פראנט 1 שטאק טעל. 15948 עמפפעהלט צום פריהלינג-סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און מענער שטאפען

מאטארען, גענעראטא-רען ביז 100 פ. ש. שטענדיג אויף לאגער. „WATT" נארוטא-וויטש 12 און 16, טעל. 38—190, 78—209

ס׳איז פערלוירען גע-ווארען א פאטענט פון די 4. קאטעגאריע אויפ׳ן נאמען אברהם קאפלאוויטש דער ער-ליכער פינדער ווערט גע-בעטען אפצוגעבען יו-דישע גאס 29.

געגען שווייס פון פיס און אדציסקיס, נוצט נור פראשעק און פלאסטער „ראדיקאל" פרייז נור 30 גראשען אויך א גוט מיטעל צו וואנצען גאראנטירט אויף א גאנצען זומער, פרייז 75 גר. פאר א פלעשעל פון 100 גראם, אויך פלין „ראדיקאל" וואשט אפ שמוץ און פלעקען פון אלע קאלירטע שיך. פרייז 50 גראשן א פלעשעל. צו בעקומען ביים צייטונגס פערקויפער ווינער, פיעטריקאווער 10

בעקאנטמאכונג! דערמיט מעלדען מיר די ג׳ געסט, דאס דער לאנגיעריגער רעסטאראן מ. פאגעלמאן גיט ווייטער ארויס מיטאגען פון 2 זל. און דער בופעט איז פערזעהען מיט ווארימע צובייסען, ווי אויך מיט אלערארט קאניאקען, ליקירען אויסלענדישע און אינלענדישע נור אנשטאט׳ס פילזנער ביר

מיט אכטונג מ. פאגעלמאן צגיעלניאנא 42, טעל. 20-178

לעזט! אכטונג! אכטונג! קאנקורענץ-פרייזען!

כדי צו ערמעגליכן די ברייטסטע קרייזען פון ג׳ פובליקום צו בעקו-מען א ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפנאהמע׳ זענען די פריי-זען אין מיין פאטאגראפישן אנשטאלט געווארען פערקלענערט ווי:

12 שטיק („Express pictures") 2 זל.
6 „ פאסט-פאטאגראפיעס „ 2
6 „ פאסט- „ ברוין „ 6
6 „ „ אויף זייד „ 8

אכטונג צו א ½ טוץ זיידענע פאסט-פאטאגראפיעס גיט מען צו אכטונג

אנ׳אריגינעלען פארטרעט בחנם!!

ס׳ווערען אויך אויסגעפערטיגט פארטרעטען אין ראה-מען און אויך א פערקויף פון ראהמען.

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג „PARISIEN" קונסט-אנשטאלט פראנצישקאנער 30.

מעבאנישע שלאסעריי און ווייסעריי J. Reder, Łódź Konstantynowska 11 (róg Zachodniej) נעמט אן פערשידענע שלאסעריי-ארבייט און אויטאגענישע שווייסונגען אונטער גאראנטיע. פריוואט-וואוינונג גדאנסקא 20. וו. 17.

קלאנג-פילם-טעאטער „MIMOZA" ul. Kilińskiego 178

היינט און ווייטערדיגע טעג! ראמאן פון א מאדערן פרויליין

שעהנע. קאמעדיע אין 10 אקטען — אין די הויפט-ראלען: Collen Moore, Nell Hamilton

אויסערן פראגראם: קלאנג רעוועלאציע-צוגאבען

ניט קוקענדיג אויף די גרויסע קאסטען פון בילד זענען די פריי-זען פון פלעצער ניט געהעכערט. אנפאנג פון סעאנסען אין וואכען טעג 5.30 שבת, זונטאג און חגאות 3.30. פאספארטען און פריי-קארטען אונגילטיג. — נאהנטסטער פראגראם: „התונה-מארש"

PORADNIA WENEROLOGICZNA פון דאקטוירים ספעציאליסטען זאוואדזקא 1.

נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.

קווארץ לאמפ-עלעקטרישער הייל-קאבינעט-קאסמעטיק

טעגליך פון 8 א זייגער פריה ביז 9 אוונד זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג

בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען

וויזיט 3 זלאטעס

חדשה בספרות העברית!

יצא לאור זה עתה ספר מדעי-אמנותי יחיד במינו, המענין, מענג ומושך את לב הקורא בתוכנו ובסגנונו, בשם

„המוסיקה בכתבי הקדש, בתלמוד ובקבלה"

מאת י. קיהן

הספר נדפס בהידור על נייר משובח ומכורך יפה. מחירו עם המשלוח 1 דולר. להשיג אצל המחבר

J. Kühn, WIEN XX, Karl Meisslstr. 1

Zaginął weksel in blanco z wyst. L. Libermana na zlecenia A. Landkofa, weksel niniejszy unieważnia się.

עלטערן! אין מיין חדר-שולע ווערען נאכמיטאג אנגענומען קינדער, וואס לערנען אין פאווזשעכנע שולען צו לערנען: חומש, רש״י, תנ״ך, משניות, גמרא, היסטאריע, רעדען און שרייבען העב-רעאיש און יודישע בריף זעלבסט צוזאמענ-שטעלען. ס׳ווערן אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן, ווי ס׳ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך דאווענען. שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! צוגענגליכע פרייזען. איינשרייבען טעגליך 4 ביז 7 אוונד.

יחיאל דוד ראזענפעלד פל. וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6 קווער אפיצינע, רעכטס, 2 שט.

הכל צריכין למרא רבא! (תנחומא)

אלע סוחרים דארפן דעריבער געדענקען, אז קלויזולעס און זאבעזפיעטשע-ניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אלע ארט פאדאניעס, אויך שותפות-אק טען, וואוינונגס- אקטען, אפע-לאציעס, ווילאנטשעניעס א. ד. גל. שרייבט און ערלעדיגט לויט׳ן אוסטאוו רעכטס-קאנסולענט: י. ח. בוזין לאדז אגראדאווא 3. (עגזיסטירט זייט יאהר 1910).

P.S. ספעציעלע אבטיילונג פאר אינ-קאסא פון פראטעסטירטע וועקסלען מיט פולער גאראנטיע פאר׳ן ערפאלג. (אויף אלע שטעט פון פוילן) ביי בעטייליגונג פון רוטינירטע ענערגישע עקזעקוציע-פונקציאנארען.

וויכטיג פאר דאמען! פאר נאר 2.50 זל. מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבער-ארבייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט די אדרעס: זאווארסקא 23

בעמערק.: ניי היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג 50 פראצ. ביליגער, ווי איבעראל „TOLA"

אבאנעמענטס-פרייז: [illegible]

אנאנסען-פרייז: [illegible]

Redaktor-wydawca E. Hamburski

Wydawnictwo: E. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 16